

Pääluokka 26

SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

Selvitysosa: Sisäministeriö on sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton ministeriö, jonka toimialaan kuuluu vastata:

- yleisestä järjestyksestä ja turvallisuudesta
- maahanmuutosta, kansainvälisestä suojelusta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta
- Suomen kansalaisuudesta
- pelastustoimesta
- hätäkeskustoiminnasta
- rajaturvallisuudesta ja meripelastustoimesta
- siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiuksista sekä
- aluehallinnon yhteisestä varautumisesta poikkeusoloihin ja häiriötilanteisiin.

Hallitusohjelman tavoitteena on turvallinen oikeusvaltio Suomi, turvallisuuden tunteen vahvistuminen ja turvallisuusviranomaisten toimintakyvyn varmistaminen. Toiminnan painopisteinä ovat sisäisen turvallisuuden strategisista ydintehtävistä huolehtiminen sekä keskeiset kansalaisille tarjottavat palvelut. Tavoitteiden saavuttaminen muuttuneessa turvallisuusympäristössä edellyttää hyvää ennakointi- ja analyysikykyä, yhteistä tilannekuvaa ja turvallisuusviranomaisten suorituskyvyn turvaamista.

Toimintaympäristön kuvaus

Turvallisuusympäristön perustavanlaatuinen muutos näkyy monin tavoin myös sisäisen turvallisuuden hallinnonalalla. Kyberympäristön uhkataso on noussut ja kyberhyökkäykset ovat lisääntyneet. Suomen kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuva tiedustelun ja vaikuttamisen uhka on kohonnut sekä fyysisessä että kyberympäristössä Venäjän hyökkäyssodan sekä Suomen Nato-jäsenyyden myötä.

Muuttunut turvallisuusympäristö edellyttää sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton viranomaisilta vahvaa suorituskykyä. Muutoksiin vastatakseen sisäministeriö on käynnistänyt useita selvitys- ja kehittämishankkeita liittyen kyberturvallisuuden edistämiseen, varautumisen ja valmiuden parantamiseen sekä kriittisen infrastruktuuriin ja väestön suojaamiseen. Sisäisen turvallisuuden ylläpito on valtion perustehtävä, johon kohdistuu vaatimuksia koko yhteiskunnan ja hallinnonalan eri toimijoiden taholta.

Maamme hyvän turvallisuustason säilyttäminen edellyttää yhtä lailla yhteiskuntapoliittisia toimia kuin muutoksia yksilöiden ja organisaatioiden toimintatavoissa. Julkisten turvallisuuspalveluiden vaikuttavuuden ja laadun kannalta keskeistä on huomion kiinnittäminen eri tahojen yhteistyömahdollisuuksiin ja toimintatapojen uudistamiseen. Maahanmuutto on voimavarakysymys mm. väestön ikärakenteen, työllisyyden, talouskasvun ja kilpailukyvyn näkökulmasta. Aktiivinen työvoiman maahanmuuttopolitiikka on yksi keino huolehtia osaavan ja ammattitaitoisen työvoiman saatavuudesta. Sotien, konfliktien, ilmastonmuutoksen, väestönkasvun ja katastrofien aiheuttaman muuttoliikkeen laajuus ja luonne ovat vaikeasti ennakoitavissa. Ministeriö toimii edelleen aktiivisesti EU-tasolla muuttoliikkeiden hallintaan liittyvissä asioissa.

Toimintaympäristön muutoksesta huolimatta rajatilanne on säilynyt suhteellisen rauhallisena ja vakaana. Merkkejä luvattoman tai rikollisen toiminnan lisääntymisestä raja-alueilla tai rajanylityspaikoilla on kuitenkin nähtävissä. Rajavartiolaitos on lisännyt tilanteen mukaisesti rajojen valvontaa ja osoittanut siihen lisähenkilöstöä sisäisin toimenpitein. Euroopan ulkorajoilla laitton maahantulo on kasvussa. Laajamittaisen maahantulon riski on noussut Suomessa ja siirtolaisuutta käytetään yhä enemmän hybridivaikuttamisen välineenä. Koronapandemian myötä hyvinvointivelka ja erityisesti nuorten pahoinvointi on kasvanut.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan on lisännyt ihmisten huolia entisestään ja osalla on myös toimeentulovaikeuksia inflaation ja energiaepävarmuuden takia. Tällä kehityksellä voi olla vaikutusta perheiden hyvinvoinnin kautta myös sisäiseen turvallisuuteen keskipitkällä aikavälillä. Väestön luottamus viranomaisiin ja turvallisuuden tunne ovat kuitenkin pysyneet korkealla tasolla. Positiivisena asiana voidaan pitää myös sitä, että ihmiset ovat viime aikoina kiinnostuneet aiempaa enemmän omatoimisesta varautumisesta ja muun muassa kotivaran hankkimisesta. Rikollisuuskehityksessä korostuu väkivallan, ampuma-aseiden sekä huumausaineiden lisääntyminen sekä kokonaan tai osin tietoverkossa toteutetun ja rajat ylittävän rikollisuuden kasvaminen, koveneminen ja monimuotoistuminen. Alaikäisten väkivaltarikollisuuden kasvu ja katujengit ovat kasvavaa huolta aiheuttavia ilmiöitä, joiden taustalla on usein yhteiskuntaan kuulumattomuuden tunnetta, ulkopuolisuutta ja ongelmia koulussa.

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

	2022 toteutuma/arvio	2023 arvio	2024 ¹⁾
Turvallisuuden tunne on korkea kaikissa väestöryhmissä	4	4	Tavoitetasoa ei aseteta
Ihmiset, ympäristö ja omaisuus ovat turvassa	4	4	Tavoitetasoa ei aseteta
Kansallisen turvallisuuden uhat sekä vakavat häiriöt torjutaan	4	4	Tavoitetasoa ei aseteta
Maahanmuutolla rakennetaan kestävää Suomea	4	4	Tavoitetasoa ei aseteta

¹⁾ Sisäministeriön uusi konsernistrategia valmistuu syksyllä 2023. Tavoitteet yhteiskunnalliselle vaikuttavuudelle ja toiminnalliselle tuloksellisuudelle valmistellaan samassa yhteydessä.

Sisäministeriön hallinnonalan henkilötyövuodet

	2022 toteutuma ¹⁾	2023 arvio	2024 tavoite
Sisäministeriö	231	235	242
Kriisinhallintakeskus	29	30	30
Poliisitoimi	10 298	10 372	10 402
Suojelupoliisi	511	535	555
Rajavartiolaitos	2 894	2 907	3 000
Pelastusopisto	127	127	127
Hätäkeskuslaitos	588	615	630
Maahanmuuttovirasto ja valtion vastaanottokeskukset	1 190	1 283	1 410
Yhteensä	15 867	16 104	16 396

¹⁾ Lähde: Tutkiahallintoa.fi

Sukupuolten tasa-arvo

Sisäministeriö on toimenpidesitoumuksessaan kestävä kehityksen edistämiseksi sitoutunut vähentämään uudelleenhuhtumista rikoksissa ja onnettomuuksissa sekä uusintarikollisuutta. Rikosten tekeminen ja niiden uhriksi joutuminen eivät jakaudu yhteiskunnassa tasaisesti, vaan pieni vähemmistö sekä tekee että kokee rikoksia huomattavasti enemmän kuin muut. Tämä liittyy ennen kaikkea naisiin kohdistuvaan väkivaltaan sekä toisaalta (nuorten) miesten väkivaltakokemuksiin ja yliedustukseen onnettomuuksien uhreina. Myös onnettomuusriskit kasautuvat tietyille väestöryhmille, kuten miehille.

Tavoitteena on, että rikoksentehtäjien ja rikoksen tai onnettomuuden uhrin palvelutarve arvioidaan ja tarvittaessa hänet ohjataan ongelman juurisyyn vastavaan palvelun piiriin. Tavoitteena on kiinnittää erityistä huomiota henkilökohtaiseen koskemattomuuteen sekä henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten, kuten seksuaalirikosten, lapsiin kohdistuvien rikosten sekä lähisuhdeväkivallan ja niiden haittojen vähentämiseen.

Lähestymiskiellon tehostaminen lisää erityisesti lähisuhdeväkivallan uhrien turvallisuutta. Erityisen haavoittuvassa asemassa olevien uhrien auttamiseksi viranomaisten osaamista vahvistetaan sekä huolehditaan Istanbulin sopimuksen toimeenpanosta. Hallitus kohdentaa väkivallan vastaista työtä väkivaltataipumuksia itsessään tunnistavalle sekä pyrkii ehkäisemään myös miehiin kohdistuvaa väkivaltaa sen kaikissa muodoissa. Lisäksi toimeenpannaan naisiin kohdistuvan väkivallan torjuntaohjelmaa ja lisätään turvakotipalveluiden saatavuutta kohti Istanbulin sopimuksen mukaista tasoa. Sukupuolivaikutukset otetaan huomioon ihmiskaupan uhrien tunnistamisessa ja auttamisessa valtioneuvoston ihmiskaupan vastaisen toimintaohjelman mukaisesti.

Pelastustoimella on yhteinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioiden toimintaohjelma, jossa on tavoitteena mm. eritaustaisten ihmisten kannustaminen hakeutumaan pelastustoimen opintoihin sekä sukupuolten tasa-arvon huomioiminen pelastustoimen viestinnässä. Rajavartiolaitoksen tavoitteena on tasapainottaa sotilasvirkojen sukupuolijakaumaa lisäämällä naisten määrää. Tähän liittyvä tavoite on, että raja- ja merivartijoissa naisten osuus on tulevaisuudessa vähintään 10 %. Naisten osuus on nyt n. 8 %. Kriisinhallintakeskus on sitoutunut edistämään toimillaan YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1325 (Naiset, rauha ja turvallisuus) Suomen kansallisen toimintaohjelman toimeenpanoa.

Vahvistaakseen Suomen siviilikriisinhallintatoiminnan tasa-arvovaikutuksia Kriisinhallintakeskus pyrkii siihen, että 50 % kansainvälisiin tehtäviin Kriisinhallintakeskuksen lähettämistä asiantuntijoista on naisia ja puolet siviilikriisinhallintakoulutukseen valittavista on naisia. Lisäksi Kriisinhallintakeskus johtaa yhdessä Espanjan kanssa EU:n siviilikriisinhallintaoperaatioiden vahvistamiseen liittyvää siviilikompaktiklusteria, jonka tavoitteena on edistää naisten määrän lisäämistä sekä edesauttaa tasa-arvoisemman ja yhdenvertaisemman työkuiltuurin kehittämistä operaatioissa.

Kestävä kehitys

Sisäministeriön kestävä kehityksen sitoumuksessa tähdätään hallinnonalan hiilijalanjäljen pienentämiseen. Uudistetaan hallinnonalan kestävä kehityksen ja vastuullisuuden kokonaisuus. Ylläpidetään jatkuvaa tilannekuvaa ja arviota hallinnonalan päästövähennystavoitteiden ja -veloitteiden saavuttamisen kannalta riittävästä toimista.

Päästöjen rinnalla huomioidaan toiminnan muut vaikutukset vastuullisuuteen ja kestäväan kehitykseen. Lisäksi sitoumuksella tähdätään kestäväan kehityksen painoarvon lisäämiseen hankinnoissa, hälytyspalveluiden yhdenvertaisuuden edistämiseen sekä uusintarikollisuuden ja uudelleenuhritumisen vähentämiseen. Vuonna 2024 jatketaan hallinnonalan kestäväan kehityksen sitoumuksen tavoitteiden toteuttamista tulossopimuksissa määritellyin tavoin. Hallinnonalan virastot ovat tehneet myös omia toimenpidesitoumuksiaan, jotka täydentävät, ja joiden tavoitteita toimeenpannaan hallinnonalan yhteisen sitoumuksen lisäksi.

Budjettilakiesitykset

Talousarvioesitykseen liittyvät hallituksen esitykset

esityksen nimi (ja numero (jos jo annettu))	taloudellinen vaikutus (momentti)
Hallituksen esitys laiksi verkon välityspalvelujen valvonnasta ja eräiksi muiksi laeiksi (vastuuministeriönä LVM)	26.10.01. Poliisitoimen toimintamenot (arvio 5 HTV ja 425 000 euroa, summa täsmentyy myöhemmin)
CER —direktiivin toimeenpanon edellyttämä kansallinen lainsäädäntö	Taloudelliseksi vaikutuksiksi arvioidaan tällä hetkellä 14 milj. euroa. Summa ja sen jakautuminen hallinnonalojen kesken täsmentyvät myöhemmin valmistelun edetessä. Esitetään taloudellisten vaikutusten huomioon ottamista tässä vaiheessa määrärahavarauksena.

Hallinnonalan määrärahat vuosina 2022—2024

	v. 2022 tilinpäätös 1000 €	v. 2023		v. 2024 esitys 1000 €	Muutos 2023—2024	
		varsinainen talousarvio 1000 €			1000 €	%
01. Hallinto	235 844	310 993		346 555	35 562	11
01. Sisäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	18 022	17 518		19 845	2 327	13
04. Kriisinhallintakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2 322	2 320		2 434	114	5
(20.) Tietohallinnon yhteiset menot (siirtomääräraha 2 v)	—	—		—	—	0
21. Sisäministeriön hallinnonalan kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)	1 562	1 342		1 432	90	7
(24.) EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan (siirtomääräraha 3 v)	34 000	—		—	—	0
25. Öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunta (siirtomääräraha 3 v)	5 500	5 500		5 500	—	0
26. EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan ohjelmakaudella 2021—2027 (siirtomääräraha 3 v)	35 150	42 828		9 713	-33 115	-77
27. EU:n pelastuspalvelumekanismi CBRN-varastointi (siirtomääräraha 2 v)	—	59 845		114 851	55 006	92
29. Sisäministeriön hallinnonalan arvonalisäveromenot (arviomääräraha)	137 954	180 200		191 500	11 300	6
50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 2 v)	580	480		280	-200	-42
66. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja maksuosuudet ulkomaille (arviomääräraha)	753	960		1 000	40	4
(87.) Osakehankinnat (kiinteä määräraha)	1	—		—	—	0
10. Poliisitoimi	885 215	923 596		1 029 475	105 879	11
01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	828 938	863 666		938 943	75 277	9
02. Suojelupoliisin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	46 819	45 412		76 014	30 602	67
20. Maasta poistamis- ja noutokuljettuksista aiheutuvat menot (siirtomääräraha 2 v)	2 608	7 668		7 668	—	0
21. KEJO-hankkeen yhteiset menot (siirtomääräraha 2 v)	6 850	6 850		6 850	—	0
20. Rajavartiolaitos	313 516	630 044		517 939	-112 105	-18
01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	302 516	305 044		336 439	31 395	10
70. Rajavartiolaitoksen investoinnit (siirtomääräraha 5 v)	11 000	325 000		181 500	-143 500	-44

	v. 2022	v. 2023	v. 2024	Muutos 2023—2024	
	tilinpäätös 1000 €	varsinainen talousarvio 1000 €	esitys 1000 €	1000 €	%
30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta	97 479	100 961	121 073	20 112	20
01. Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	24 236	4 507	12 779	8 272	184
02. Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	69 367	70 428	78 466	8 038	11
03. Pelastusopiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	—	18 026	24 828	6 802	38
20. Erityismenot (arviomääräraha)	3 876	8 000	5 000	-3 000	-37
40. Maahanmuutto	416 536	525 493	511 100	-14 393	-3
01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	75 786	64 865	100 886	36 021	56
21. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha)	272 307	371 152	320 570	-50 582	-14
22. Vapaaehtoinen paluu (siirtomääräraha 2 v)	2 318	2 318	2 318	—	0
63. Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet (arviomääräraha)	66 125	87 158	87 326	168	0
Yhteensä	1 948 590	2 491 087	2 526 142	35 055	1
Henkilötyövuosien kokonaismäärä	15 591	15 744	15 894		

01. Hallinto

Selvitysosa:

Sisäministeriö

Sisäministeriö toteuttaa hallitusohjelman ja valtioneuvoston 20.5.2021 antaman sisäisen turvallisuuden selonteon mukaisesti poliisitoimen, Suojelupoliisin, Rajavartiolaitoksen, pelastustoimen, Hätäkeskuslaitoksen sekä maahanmuuttohallinnon strategisia tavoitelinjauksia ja toiminnallisia tulostavoitteita, jotka on tarkemmin kerrottu pääluokan eri lukujen perusteluissa.

Hallinnonalan kehittäminen

Sisäministeriö edistää hallinnonalan toiminnan vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta tutkimuksilla, selvityksillä, investoinneilla sekä koulutus- ja asiantuntijapalveluhankinnoilla. Lisäksi ministeriö edistää hallinnonalan digitalisaatiota sekä toimintaan ja palveluihin liittyvää tiedonhallintaa, yhteentoimivuutta sekä kyberturvallisuutta kehittämishankkeiden ja investointien kautta.

EU:n sisäasioiden rahastot

EU:n ohjelmakaudelle 2021—2027 on perustettu kolme sisäasioiden rahastoa: turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotoittamisrahasto (AMIF), sisäisen turvallisuuden rahasto (ISF) ja rajaturvallisuuden- ja viisumipolitiikan rahoitustukiväline (BMVI) osana yhdenmetyt rajaturvallisuuden rahastoa (IBMF).

Rahastojen kautta pyritään kehittämään EU:n vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta. Sisäministeriö toimii uudella ohjelmakaudellakin sisäasioiden rahastojen hallintoviranomaisena. Rahastojen hallinnointia koskeva kansallinen laki (1125/2021) tuli voimaan joulukuussa 2021 ja valtioneuvoston asetus (119/2022) helmikuussa 2022.

Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastolla tavoitellaan tehokasta maahanmuuttovirtojen hallintaa unionin säännöstöä soveltaen ja ihmisoikeuksien noudattamiseen liittyvät sitoumukset huomioiden. Rahastolla tuetaan yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän kehittämistä sen ulkoinen ulottuvuus huomioiden, vastaanottomenettelyitä, laillisen maahanmuuton ja kotoutumisen tukemista sekä laittoman maahanmuuton ehkäisemistä erityisesti toimivia paluu- ja uudelleenkotoutumisjärjestelyitä edistämällä. Rahaston kautta tuetaan lisäksi jäsenvaltioiden uudelleensijoittamista sekä turvapaikanhakijoiden sisäisiä siirtoja. Sisäisen turvallisuuden rahastolla tavoitellaan korkeaa turvallisuuden tasoa unionissa. Rahastolla torjutaan terrorismia ja radikalisoitumista, vakavaa ja järjestäytyntä rikollisuutta sekä kyberrikollisuutta. Lisäksi rahastolla voidaan tukea rikosten uhreja. Rajaturvallisuuden- ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineellä tuetaan rajavalvonnan ja -tarkastusten tehokasta ylläpitoa ja kehittämistä sekä yhteisen viisumipolitiikan toimeenpanoa laillisten rajanylitysten edistämiseksi ja laittoman maahanmuuton estämiseksi sekä rajat ylittävän rikollisuuden torjumiseksi.

Siviilikriisinhallinta

Sisäministeriö vastaa Suomen valmiuksista osallistua kansainväliseen siviilikriisinhallintatoimintaan. Kriisinhallintakeskus huolehtii asiantuntijoiden lähettämiseen liittyvistä operatiivisista tehtävistä, kuten koulutuksesta, rekrytoinnista ja varustamisesta. Laajalla sidosryhmäyhteistyöllä edistetään hallinnonalojen ja kansalaisjärjestöjen välistä keskustelua ja tietojenvaihtoa siviilikriisinhallinnasta. Tavoitteena on, että Suomen siviilikriisinhallinta-osallistuminen vastaa sisäisen turvallisuuden tavoitteisiin ja kriisinhallintaoperaatioiden ja OSA-virastojen yhteistyö toimii.

01. Sisäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 19 845 000 euroa.

Selvitysosa: Sisäministeriö on sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton ministeriö. Ministeriön tärkeimpiä tehtäviä ovat säädösvalmistelu sekä hallinnonalan toiminnan strateginen suunnittelu ja ohjaus sekä kansainväliset asiat.

Toimintamenojen kohdentuminen (%)¹⁾

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 arvio
Henkilöstömenot	88	88	87
Toimitilamenot	-	-	-
ICT-menot	3	3	4
Muut menot	9	9	9
Yhteensä	100	100	100

¹⁾ Luvut sisältävät siirrettyjen määrärahojen käytön.

Sisäministeriö asettaa toiminnalleen seuraavat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

- Sisäministeriö toimii sisäisen turvallisuuden politiikka-alueen johtavana toimijana laaja-alaisen sisäisen turvallisuuden edistämisessä.
- Konsernitason ohjaus parantaa hallinnonalan toiminnan vaikuttavuutta.
- Sisäministeriön ja sen hallinnonalan valmius- ja varautumisjärjestelmä perustuu kokonaisturvallisuuden yhteistointamalliin ja on yhteensovitettu hallinnonalan sisällä sekä muiden kumppaneiden kanssa.

— Sisäministeriön tiivis ja pitkäjänteinen kansainvälinen ja EU-yhteistyö tukee laajasti hallitusohjelman toteuttamista.

— Sisäministeriö varmistaa ja edistää henkilöstön ja asiakkaiden yhdenvertaista ja tasa-arvoista kohtelua kaikissa tilanteissa. Keskeisenä painopisteenä on erityisen haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten tarpeiden huomioiminen toiminnassa.

— Ilmastonmuutoksen torjumiseksi hiilijalanjälki pienenee 50 % vuoteen 2027 mennessä (v. 2018 tasosta).

— Henkilöstön osaaminen vastaa muuttuvan toimintaympäristön (mm. digitaalisuus) ja konsernistrategian toimeenpanon edellyttämiä vaatimuksia.

Henkisten voimavarojen hallinta

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 tavoite
Sisäministeriön henkilötyövuodet	230,6	235	242
— josta momentin 26.01.01 henkilötyövuodet	208,9	211	218
Sairauspoissaolot (pv/htv)	5,5	5,3	5,3
Työtyytyväisyysindeksi (1—5)	3,79	3,8	3,9

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2022 toteutuma	2023 varsinainen talousarvio	2024 esitys
Bruttomenot	19 451	18 818	21 395
Bruttotulot	1 520	1 300	1 550
Nettomenot	17 931	17 518	19 845
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	3 235		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	3 326		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Erityisavustajan assistentin palkkaus (siirto momentille 35.01.01), määräaikaisen siirron päätyminen	21
Erityisavustajan kulut (siirto momentille 35.01.01), määräaikaisen siirron päätyminen	20
Kansallinen turvallisuus ja toiminnan kohdentamisen tarve muuttuneessa ympäristössä (1 htv) (HO 2023)	80
Kansallisen turvallisuuden strategian valmistelu (1 htv) (HO 2023)	80
Määräaikaisen tehtäväjärjestelyn (tietohallinto) (siirto momentilta 26.01.21) päätyminen	-90
Nato-kustannukset (HO 2023)	420
Poliittisen esikunnan määrän kasvu, määräaikaisen lisäyksen poistuminen	-169
Poliittisen johdon sihteerien kokoaminen (siirto momentille 23.01.01) (HO 2023)	-124
Rahapelijärjestelmän uudistaminen (2 htv) (HO 2023)	170
Siirto momentille 26.30.03, kertaerän poistuminen	100
Terrorismin rahoittamisen ja rahanpesun estämisen resursointi (1 htv) (HO 2023)	85
Työperäisen hyväksikäytön ja ihmiskaupan mobiiliapplikaation tietoisuuden levittäminen -hanke ja sovelluksen ylläpito, määräaikaisen lisäyksen päätyminen	-136
Ulkomaalaislain ja kansalaisuuslain uudistaminen (HO 2023)	800

VN yhteisen verkkajulkaisualueen (YJA) erillissivustojen ylläpito (siirto momentilta 23.01.01)	10
Palkkausten tarkistukset	1 060
Yhteensä	2 327

2024 talousarvio	19 845 000
2023 I lisätalousarvio	55 000
2023 talousarvio	17 518 000
2022 tilinpäätös	18 022 000

04. Kriisinhallintakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 2 434 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös siviilikriisinhallintatoiminnan kotimaan valmiuksien kehittämiseen.

Selvitysosa: Sisäministeriö vastaa Suomen valmiuksista osallistua kansainväliseen siviilikriisinhallintatoimintaan. Kotimaan valmiuksien operatiivisia tehtäviä hoitava Kriisinhallintakeskus tarjoaa laadukasta siviilikriisinhallintatehtäviin sekä vaalitarkkailutehtäviin valmistavaa koulutusta, toimii vastuullisena rekrytoijana ja työnantajana lähetettävälle asiantuntijoille sekä tekee alaan liittyvää tutkimus- ja kehittämistoimintaa. Kokonaisvaltaista lähestymistapaa kriiseihin edistetään yhteistyössä sotilas-, rauhanvälitys- ja kehitysyhteistyötoimijoiden kanssa. Laajalla sidosryhmäyhteistyöllä edistetään hallinnonalojen ja kansalaisjärjestöjen välistä tietojenvaihtoa siviilikriisinhallinnasta. Vuonna 2024 edistetään Kriisinhallinnan parlamentaarisen komitean mietinnössä määriteltyä siviilikriisinhallinnan osallistumistason nostoa 150 asiantuntijaan tehokkaan rekrytoinnin ja monipuolisen koulutuksen kautta.

Siviilikriisinhallintatoimintaan ulkomailla osallistuvista henkilöistä aiheutuvat menot maksetaan momentilta 24.10.21.

Toimintamenojen kohdentuminen (%)¹⁾

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 tavoite
Henkilöstömenot	76	71	74
Toimitilamenot	5	6	6
ICT-menot	1	1	1
Muut menot	18	22	19
Yhteensä	100	100	100

¹⁾ Luvut sisältävät myös siirrettyjen määrärahojen käytön.

Sisäministeriö asettaa Kriisinhallintakeskukselle seuraavat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

- Suomen siviilikriisinhallinta-osallistuminen on vaikuttavaa ja vastaa toimintaympäristön vaatimuksiin ja muutoksiin.
- Suomen siviilikriisinhallinta-osallistuminen vastaa sisäisen turvallisuuden tavoitteisiin.
- Kriisinhallintakeskus varmistaa ja edistää henkilöstön ja asiakkaiden yhdenvertaista ja tasa-arvoista kohtelua kaikissa tilanteissa perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen.
- Ilmastonmuutoksen torjumiseksi hiilijalanjälki pienenee 50 % vuoteen 2027 mennessä (v. 2018 tasosta).
- Hyvinvoivan henkilöstön osaaminen vastaa muuttuvan toimintaympäristön (mm. digitaalisuus) ja konsernistrategian toimeenpanon edellyttämiä vaatimuksia.

Toiminnan tunnuslukuja

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 tavoite
Siviilikriisinhallinnan peruskoulutus, hakijoiden määrä	257	200	200
Siviilikriisinhallinnan kansainväliset tehtävät, hakijoiden määrä	472	400	400
Siviilikriisinhallinnan kansainväliset tehtävät, avattujen tehtävien määrä	149	150	150
Naisten osuus siviilikriisinhallintatehtävissä (%)	46	50	50
Naisten määrä siviilikriisinhallinnan peruskurssilla (%)	45	50	50

Henkisten voimavarojen hallinta

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 tavoite
Henkilötyövuodet	29	30	30
Sairauspoissaolot (pv/htv)	4,6	5	3
Työtyytyväisyys (1—5)	4,1	4,2	4,2

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2022 toteutuma	2023 varsinainen talousarvio	2024 esitys
Bruttomenot	2 513	2 320	2 534
Bruttotulot	114	0	100
Nettomenot	2 399	2 320	2 434
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	485		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	408		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Palkkausten tarkistukset			114
Yhteensä			114
2024 talousarvio			2 434 000
2023 talousarvio			2 320 000
2022 tilinpäätös			2 322 000

(20.) Tietohallinnon yhteiset menot (siirtomääräraha 2 v)

2022 tilinpäätös —

21. Sisäministeriön hallinnonalan kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 432 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) hallinnonalan toiminnan vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta edistävien investointien, tutkimusten, selvitysten sekä koulutuspalvelujen ja muiden asiantuntijapalvelujen hankintaan

2) hallinnonalan toiminnan ja palvelujen kehittämiseen liittyvää tiedonhallintaa, yhteentoimivuutta sekä kyberturvallisuutta edistäviin kokeiluihin ja hankintoihin sekä digitalisaation edistämiseen

3) kohtien 1)—2) mukaisiin yhden tai useamman viraston kehittämishankkeisiin

4) enintään 5 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkauksista aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Määrärahaa on tarkoitus käyttää konsernistrategiaa ja hallinnonalan ohjausta toteuttavien kehittämistoimien sekä näihin liittyvän henkilöstön palkkauksista aiheutuvien menojen maksamiseen. Ministeriö voi myöntää rahoitusta myös hallinnonalan virastojen hankkeisiin.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Määräaikainen tehtäväjärjestely (ICT), siirron palautus momentilta 26.01.01.	90
Yhteensä	90

2024 talousarvio	1 432 000
2023 talousarvio	1 342 000
2022 tilinpäätös	1 562 000

(24.) EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan (siirtomääräraha 3 v)

2022 tilinpäätös	34 000 000
------------------	------------

25. Öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunta (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunnan järjestämisestä, alusten torjuntavalmiuden ylläpidosta, torjuntakaluston hankinnoista, mukaan lukien jääolosuhteissa toimivan öljyntorjuntalaitteiston ja muun avomeriöljyntorjuntakaluston hankinnoista sekä torjuntatoimenpiteistä ja ympäristövahingon torjuntaan välittömästi liittyvistä tutkimuksista aiheutuviin menoihin

2) öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunnan kansainvälisestä yhteistyöstä, koulutus- ja kehittämistoiminnasta ja oikeudenkäynneistä aiheutuviin menoihin, öljyntorjuntavarastojen vuokriin ja sivutoimisten varastonhoitajien ja torjuntatöihin osallistuvien palkkioihin.

Torjuntakaluston hankintamenot budjetoidaan sitoumusperusteisena.

Momentille saa nettobudjetoida siirtotalouden tuottoina korvaukset rahastoista ja vahinkojen aiheuttajilta.

2024 talousarvio	5 500 000
2023 talousarvio	5 500 000
2022 tilinpäätös	5 500 000

26. EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan ohjelmakaudella 2021—2027 (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 9 713 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää edellyttäen, että a) Euroopan unioni on hyväksynyt EU:n ohjelmakautta 2021—2027 koskien EU:n vuoden 2021 talousarvion, b) EU:n ko. ohjelmakauden jäljempänä mainittuja rahastoja ja niiden varojen käyttöä koskeva EU-lainsäädäntö on hyväksytty ja tullut voimaan, c) kansallinen sisäasioiden rahastoja koskeva lainsäädäntö on hyväksytty ja voimassa ja se antaa sisäministeriölle toimivallan EU:n Suomelle osoittamien uuden ohjelmakauden EU-varojen käyttöön jäljempänä tarkoitettuihin menoihin sekä d) Euroopan komissio on hyväksynyt Suomen rahastoja koskevat ohjelmat.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Euroopan unionin ohjelmakauden 2021—2027 turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston, rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen ja sisäisen turvallisuuden rahaston (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset) toteuttamiseen
- 2) edellä mainittujen rahastojen toimeenpanoon tarvittavan teknisen avun ja näihin tehtäviin kohdennettavan enintään kahdeksaa henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen sekä rahastojen toimeenpanon kannalta muiden välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen
- 3) hankkeisiin ja toimiin sisältyvien arvonlisäveromeno-osuuksien maksamiseen Euroopan unionin asetusten salliessa ja kansallisten säädösten mukaisesti
- 4) siirtomenojen maksamiseen hankerahoituksena valtiontalouden ulkopuolisille toimijoille
- 5) ohjelman mukaisiin Suomen velvoitteiden maksamiseen sekä muista hankkeisiin tehdyistä sitoumuksista aiheutuvien velvoitteiden maksamiseen edellyttäen, että niitä ei voida kohdentaa kansallisen rahoituksen osuuteen
- 6) Euroopan unionin ohjelmakauden 2021—2027 turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston, rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen ja sisäisen turvallisuuden rahaston rahoitussääntöjä koskeviin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1060 (yleisasetus) artiklojen 103—104 mukaisten rahoitusoikaisujen ja niistä aiheutuvien Suomen velvoitteiden maksamiseen sekä muista hankkeisiin tehdyistä sitoumuksista aiheutuvien velvoitteiden maksamiseen edellyttäen, että niitä ei voida kohdentaa kansallisen rahoituksen osuuteen
- 7) Pakolaisten uudelleensijoittamismenettelystä, humanitaarisesta maahanpääsystä ja kuntaan sijoittamisesta aiheutuviin siirto- ja kulutusmenoihin sekä enintään 14 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkausmenoihin, joihin on varattu 3 766 000 euroa työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalle ja 1 614 000 euroa Maahanmuuttovirastolle. Työ- ja elinkeinoministeriö voi myöntää määrärahaa edelleen avustuksena. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan osalta siirtomenot budjetoidaan maksatuspäätösperusteisesti
- 8) Euroopan unionin ohjelmakauden 2028—2035 sisäasioiden rahastojen valmisteluun liittyviin toimiin
- 9) sellaisiin ennen avustuspäätöksen tekemistä syntyneisiin kustannuksiin, jotka ovat syntyneet 1.1.2021 tai sen jälkeen ja joita koskeva hakemus tulee vireille viimeistään 30.6.2022.

Siirtomenot budjetoidaan maksatuspäätösperusteella.

Selvitysosa: EU:n sisäasioiden rahastoja koskevat EU-säädökset tulivat voimaan kesällä 2021. Kansallinen sisäasioiden rahastoja koskevaa lainsäädäntö (1125/2021) tuli voimaan 16.12.2021.

Jäsenvaltion velvollisuudet rahastoihin liittyen määritellään rahastojen hallinnointia koskevassa yleisasetuksessa ((EU) 2021/1060). Sisäministeriö vastaa rahastojen kansallisesta valmistelusta ja toimeenpanosta ja toimii rahastojen nimettynä hallintoviranomaisena.

Rahastoista rahoitettavilla hankkeilla ja toimilla tulee pääsääntöisesti olla kansallista rahoitusta niiden toimeenpanoa varten. Kansallinen rahoitus on virastojen toimintamomenteilla, ellei talousarviossa ole erikseen muuta määrärahaa osoitettu.

Teknistä apua käytetään pääsääntöisesti rahastojen hallinnoinnista hallintoviranomaiselle aiheutuviin palkkaus- ja kulutusmenoihin. Yleisasetuksen mukaan teknisestä avusta korvattava rahaston ohjelman prosenttiosuus on kunkin siäsioiden rahaston osalta 6 prosenttia.

Komissiolta saatavat tulot on budjetoitu momentille 12.26.98. Ohjelmakauden 2021—2027 rahastojen tulot ja menot tasapainottuvat ohjelmien loppuun mennessä.

Määrärahan käytöstä arvioidaan pääosa kulutusmenoiksi ja siirtomenojen osuus vähäiseksi.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tasomuutos	-33 115
Yhteensä	-33 115

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2024 talousarvio	9 713 000
2023 talousarvio	42 828 000
2022 tilinpäätös	35 150 000

27. EU:n pelastuspalvelumekanismi CBRN-varastointi (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 114 851 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) henkilösuojainten, mittauskaluston ja tukivälineistön sekä muiden tarpeellisten laitteiden ja tarvikkeiden hankintaan, varastointiin ja ylläpitoon ja logistiikkaan
- 2) lääkkeiden ja rokotteiden hankintaan, varastointiin ja ylläpitoon
- 3) hankkeessa toteutettaviin harjoituksiin ja valmiuden kehittämiseen ja ylläpitoon
- 4) hankkeen toimeenpanosta aiheutuviin tehtäviin ja näihin tehtäviin kohdennettavan enintään 10 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkauksiin vuonna 2024 sekä hankkeen toteuttamisesta ja toimeenpanosta aiheutuviin muihin kulutusmenoihin
- 5) hankkeen toimeenpanosta aiheutuvia menoja vastaavien määrärahojen siirtämiseen, josta Terveystieteiden tutkimuskeskukselle noin 73 211 000 euroa, sosiaali- ja terveysministeriölle noin 442 000 euroa ja Säteilyturvakeskukselle noin 105 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää hankkeesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen Huoltovarmuuskeskukselle. Momentilta voidaan maksaa myös ennakkomaksuja. Niiden osalta määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Euroopan komissio on hyväksynyt Suomen EU:n pelastuspalvelumekanismiin kuuluvan unionin tasoisen rescEU-varastointihankkeen kemiallisten, biologisten, säteily- ja ydinuhkien (Chemical Biological Radiological Nuclear) varalle.

Komissio rahoittaa arvonlisäveromenoja lukuun ottamatta 80 % hankkeen kustannuksista hankkeen aikana ja 20 % hyväksytyin loppuraportin jälkeen.

Selvitysosa: Suomi on sisäministeriön johdolla solminut sopimuksen EU:n pelastuspalvelumekanismiin kuuluvan unionin tasoisen rescEU-CBRN -valmiuden ja varastointikapasiteetin kehittämiseen ja ylläpitämiseen yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön, Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL), Huoltovarmuuskeskuksen (HVK) ja Säteilyturvakeskuksen (STUK) kanssa. Suomen rescEU-valmiudet tehostavat koko Euroopan unionin strategista varautumista ja valmiutta vastata CBRN-uhkiin, erityisesti Pohjois-Euroopan ja Itämeren alueella. CBRN-varastointivalmiuksien tärkeimpänä tehtävänä on tarjota CBRN-vastatoimia (suojavarusteet ja lääkinälliset vasta-aineet), joita voidaan käyttää kemiallisten, biologisten, säteily- ja ydinonnettomuuksien yhteydessä. CBRN-varastointi kokonaisuus sisältää CBRN-suojavarusteita, mittalaitteita, tukivälineistöä sekä CBRN lääkkeitä ja rokotteita.

Hankkeen kokonaiskustannukset ovat 242 milj. euroa ja hankkeen suunniteltu kesto 1.1.2023—30.9.2026. Suomen strategisena tavoitteena on jatkaa muodostettavan kapasiteetin ylläpitoa myös tämän ajanjakson jälkeen, mikäli komission määrärahakokonaisuudet tulevilla kausilla sen mahdollistavat. Muodostettavan kapasiteetin lähtövalmius on 12 tuntia avuntarjouksen hyväksymisestä. Kapasiteetin ensimmäisten osien on suunniteltu olevan hälytysvalmiudessa vuoden 2024 alusta.

Hankkeen tulot on budjetoitu momentille 12.26.98.

Määrärahan arvioitu käyttö vuonna (1 000 euroa)

Sisäministeriö	433
Terveiden ja hyvinvoinnin laitos	73 211
Sosiaali- ja terveysministeriö	444
Säteilyturvakeskus	105
Huoltovarmuuskeskus	40 658
Yhteensä	114 851

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Hankkeen menot	55 006
Yhteensä	55 006

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2024 talousarvio	114 851 000
2023 talousarvio	59 845 000

29. Sisäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 191 500 000 euroa.

Selvitysosa:

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2024 talousarvio	191 500 000
2023 talousarvio	180 200 000
2022 tilinpäätös	137 954 371

50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 280 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustusten myöntämiseen meripelastustoimintaan ja poliisin todistajansuojeluohjelmaan sisältyvän sopeutumisavustuksen maksamiseen.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Suomen meripelastusseura	237 900
Ålands Sjöräddningssällskap	12 100
Todistajansuojeluohjelman mukainen sopeutumisavustus	30 000
Yhteensä	280 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Pelastustoimen tehtävät, kertaerän poistuminen	-200
Yhteensä	-200

2024 talousarvio	280 000
2023 I lisätalousarvio	440 000
2023 talousarvio	480 000
2022 tilinpäätös	580 000

66. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja maksusuudet ulkomaille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sisäasiainhallinnon kansainvälisten järjestöjen (Interpol, IGC¹), IOM, ICMPD²), COSPAS-SARSAT³) ja ICAO PKD⁴) jäsenmaksujen, maksusuuksien ja vastaavien velvoitteiden suorittamisesta aiheutuvien menojen sekä YK:lle teollisuusonnettomuuksien rajojen yli ulottuvista vaikutuksista koskevan yleissopimuksen kansainvälisen toimeenpanon tukemisesta aiheutuvien avustusten maksamiseen.

Selvitysosa: Poliisin kansainvälisessä yhteistyössä ja sen kehittämisessä erityinen pääpaino on EU:n puitteissa suoritettavalla poliisiyhteistyöllä sekä lainsäädännön että käytännön toiminnan tasolla. Huomiota kiinnitetään myös lähialueyhteistyön, YK:n ja Euroopan neuvoston sekä muiden kansainvälisten organisaatioiden piirissä tapahtuvaan poliisin toimialaan liittyvään kehitykseen.

IGC:ssä käsitellään kaikkia pakolaisuuden ja maahanmuuton hallintaan liittyviä merkittäviä kysymyksiä. Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö (IOM) on hallitustenvälinen järjestö, joka harjoittaa laaja-alaista siirtolaisuuteen liittyvää toimintaa. ICMPD on riippumaton hallitustenvälinen tutkimuslaitos. Se pyrkii edistämään kestävästä maahanmuuttopolitiikkaa ja keskittyy Länsi- ja Itä-Euroopan kannalta tärkeisiin maahanmuuttokysymyksiin ja toimii Budapest-prosessin sihteeristönä.

¹) IGC = Inter-Governmental Consultations on Asylum, Refugee and Migration Policies in Europe, North America and Australia

²) ICMPD = International Centre for Migration Policy Development

³) COSPAS-SARSAT = satelliittipaikannusta maalla, merellä ja ilmassa hyödyntävä maailmanlaajuinen etsintä- ja pelastusjärjestelmä

⁴) ICAO PKD = kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön sähköinen varmennepankki

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Interpol	420 000
IGC	130 000
IOM	350 000
ICMPD	10 000
COSPAS-SARSAT	50 000
ICAO PKD	30 000
YK:n teollisuusonnettomuudet	10 000
Yhteensä	1 000 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tasomuutos	40
Yhteensä	40

2024 talousarvio	1 000 000
2023 talousarvio	960 000
2022 tilinpäätös	753 117

(87.) Osakehankinnat (kiinteä määräraha)

2022 tilinpäätös	500
------------------	-----

10. Poliisitoimi

Selvitysosa: Poliisin tehtävänä on turvata oikeus- ja yhteiskuntajärjestys, ylläpitää yleistä järjestystä ja turvallisuutta, estää ennalta, paljastaa ja selvittää rikoksia sekä saattaa ne syyteharkintaan. Poliisi toimii turvallisuuden ylläpitämiseksi yhteistyössä muiden viranomaisten sekä yhteisöjen ja asukkaiden kanssa ja huolehtii tehtäviinsä kuuluvasta kansainvälisestä yhteistyöstä. Poliisi suorittaa lisäksi lupahallintoon liittyvät ja muut sille laissa säädetyt tehtävät sekä antaa jokaiselle tehtäväpiiriinsä kuuluvaa apua.

Suojelupoliisin tehtävänä on hankkia tietoa kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi sekä havaita, estää ja paljastaa sellaisia toimintoja, hankkeita ja rikoksia, jotka voivat uhata valtio- ja yhteiskuntajärjestystä tai valtakunnan sisäistä tai ulkoista turvallisuutta. Sen tulee myös ylläpitää ja kehittää yleistä valmiutta yhteiskunnan turvallisuutta uhkaavan toiminnan havaitsemiseksi ja estämiseksi.

Poliisitoimen tuloksellisella sekä perus- ja ihmisoikeusmyönteisellä toiminnalla vaikutetaan siihen, että Suomi on maailman turvallisimaa. Kansalaiset saavat laadukkaita poliisipalveluita valtakunnallisesti yhdenvertaisesti. Kansalaisten turvallisuuden tunne ja poliisin nauttima luottamus paranevat tuottamalla kiireelliset hälytyspalvelut luotettavasti ja vahvistamalla rikosten ennalta estämistä ja tehokasta selvittämistä. Sisäisen ja kansallisen turvallisuuden uhkia torjutaan oikea-aikaisesti, niihin varaudutaan ja päätöksenteon tukena on ennakoivaa tiedustelutietoa.

Tunnusluku/mittari	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 tavoite
Rikoslakirikosten määrä, enintään	478 761	499 675	500 000
Katuturvallisuusindeksin arvo, vähintään (1999=100) ¹⁾	92,2	86,0	86,0
Liikenneturvallisuusindeksin arvo, vähintään (1999=100) ²⁾	289,9	309,9	310,0
Kansalaisten luottamus poliisin toimintaan, keskiarvo, vähintään asteikolla 1—4 ³⁾	3,34	—	3,40
Kansalaisten luottamus Suojelupoliisiin, % ⁴⁾	91	83	83
Suojelupoliisin toiminnan onnistuminen, % ⁵⁾	80	80	80

¹⁾ Katuturvallisuusindeksissä painotetaan poliisille ilmoitettujen ryöstöjen, pahoinpitelyjen, vahingontekojen sekä ratti- ja liikennejuopumusten lukumäärät ja lasketaan yhteen. Saatu summaluku suhteutetaan alueen asukaslukuun. Mitä suurempi indeksiluku, sitä parempi tilanne on verrattuna valtakunnalliseen keskiarvoon vuodelta 1999. Katuturvallisuusindeksi korvataan häiriöindeksillä syksyllä 2023. Häiriöindeksissä painotetaan tiettyjen poliisille ilmoitettujen henkeen ja terveyteen sekä omaisuuteen kohdistuneiden rikosten ja tehtävien lukumäärät, jotka lasketaan yhteen. Näitä tiettyjä rikoksia ja tehtäviä on n. 40, Summa suhteutetaan alueen asukaslukuun. Mitä korkeampi arvo on, sitä enemmän häiriöitä suhteutettuna asukaslukuun. Valtakunnallinen arvo 2014 = 100.

²⁾ Liikenneturvallisuusindeksi on rekisteröityjen autojen ja moottoripyörien määrä jaettuna liikenteessä kuolleiden ja loukkaantuneiden painotetulla lukuarvolla.

³⁾ Kansalaisten luottamusta poliisin toimintaan mitataan Poliisibarometri-tutkimuksen kysymyksellä "Missä määrin luotatte seuraavien viranomaisten toimintaan...?", 1 = erittäin vähän, 2 = melko vähän, 3 = melko paljon, 4 = erittäin paljon. Lähde: Poliisibarometri. Joka toinen vuosi tehtävä kansalaishaastattelu.

⁴⁾ Lähde: Kantar TNS Oy

⁵⁾ Lähde: Kantar TNS Oy

01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 938 943 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös poliisihallinnosta Ahvenanmaan maakunnassa annetun asetuksen (56/2020) 2 §:n 1 momentin nojalla suoritettavien korvausten maksamiseen Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle.

Määrärahasta on varattu 807 000 euroa tehokkaan rahanpesun estämisen valvontaan ja täytäntöönpanon varmistamiseen (RRF pilari2) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

Selvitysosa: Poliisin toiminnassa painotetaan toimintavalmiutta erityisesti kiireellisissä hälytystehtävissä ja ennalta estävyyttä sekä suunnataan tehokasta rikostorjuntaa erityisesti yksilön ja yhteiskunnan kannalta haitallisimpiin rikoksiin. Yhteiskuntarauhan säilyttämiseksi pyritään torjumaan sellaiset hankkeet ja rikokset, jotka voivat vaarantaa oikeus- ja yhteiskuntajärjestystä tai valtakunnan sisäistä tai ulkoista turvallisuutta yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Poliisi huolehtii kansainvälisen poliisiyhteistyön kehittämisestä.

Poliisille asetetaan seuraavat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

— Poliisi varmistaa laadukkaat poliisipalvelut valtakunnallisesti yhdenvertaisina kohdentamalla käytettävissä olevat voimavarat toimintaympäristöä ja tehtäviä sekä resurssija vastaavasti tarkoituksenmukaisella tavalla priorisoiden.

— Poliisi lisää turvallisuuden tunnetta ja kansalaisten luottamusta tuottamalla kiireelliset hälytyspalvelut luotettavasti ja vahvistamalla poliisin toiminnassa rikosten ennalta estämistä.

— Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset, seksuaali- ja yhteiskunnalle haitallisimmat rikokset sekä niiden haitat vähenevät

— Poliisin yjt-suorituskyky, turvallisuusviestintä sekä ennakoiva ja ajantasainen tilannekuva vastaavat toimintaympäristön vaatimuksia.

— Ilmastonmuutoksen torjumiseksi hiilijalanjälki pienenee 50 % vuoteen 2027 mennessä (v. 2018 tasosta).

— Poliisi varmistaa ja edistää henkilöstön ja asiakkaiden yhdenvertaista ja tasa-arvoista kohtelua kaikissa tilanteissa. Keskeisenä painopisteenä on erityisen haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten tarpeiden huomioiminen toiminnassa.

— Hyvinvoivan henkilöstön osaaminen vastaa muuttuvan toimintaympäristön (mm. digitaalisuus) ja konsernistrategian toimeenpanon edellyttämiä vaatimuksia.

Toimintamenojen kohdentuminen (milj. euroa)

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 arvio	osuus (%)
Henkilöstömenot	634	634	680	67
Toimitilamenot	85	96	101	10
ICT-menot	94	107	104	10
Muut menot	115	84	126	13
Tulot	-70	-70	-73	—
Yhteensä¹⁾	858	851	938	100

¹⁾ Luvut sisältävät myös siirrettyjen määrärahojen osuuden. Henkilöstömenot kasvavat uusien veloitteiden ja painopisteiden lisäksi pääasiassa valtion sopimusratkaisun mukaisten palkantarkistusten ja muiden pienempien erien johdosta. Tilakustannukset nousevat yleisen kustannustason ja vuokratason sekä poliisin väestötilojen sekä muiden tilapäisratkaisujen käytön johdosta. ICT-kustannusten nousu aiheutuu muun muassa käyttöön otettavista uusista järjestelmistä sekä nykyisten ja vanhentuneiden järjestelmien ylläpidosta. Lisäksi kustannusnousua tapahtuu muissa poliisin sopimusvelvoitteissa mm. palveluiden ostoissa.

Valvonta- ja hälytystoiminta

Kiireellisten hälytyspalvelujen saatavuus ja toimintavalmiusaika säilytetään hyvällä tasolla. Poliisin läsnäolo turvataan koko maassa. Poliisin toiminnassa painotetaan ennalta estävää toimintaa. Laittoman maahantulon tilanne Suomessa säilytetään hallittuna. Toimenpiteet laittoman maahantulon torjumiseksi ovat uskottavia ja tehokkaita. Maastapoistamis -toiminta on tehokasta.

Valvonta- ja hälytystoiminta

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 tavoite
Tuottavuus			
Hälytystoiminnan tuottavuus (ABC-tehtävät/htv)	420,2	454,8	453,7
Taloudellisuus			
Valvonnan henkilötyövuodet ¹⁾	658	658	643
Hälytystoiminnan henkilötyövuodet	2204	2204	2204
Valvonnan kustannukset, 1 000 euroa ²⁾	79 253	80 521	86 388
Hälytystoiminnan kustannukset	239 323	246 495	256 249
Taloudellisuus (hälytystoiminnan kustannukset/ABC -tehtävät)	258 42	245 80	256 25
Palvelukyky ja laatu³⁾			
Toimintavalmiusaika A -luokan tehtävissä, min.	10,0	9,8	9,8
Palvelukykyaika B -luokan tehtävissä	17,1	17,0	17,0
Onnistuminen lähisuuhdeväkivaltaan puuttumisessa, keskiarvo vähintään, arvosana 1—4	2,74	—	2,9
Onnistuminen poliisin partioinnissa ja muussa näkyvässä toiminnassa, keskiarvo vähintään, arvosana 1—4	2,79	—	2,9
Onnistuminen kiireellisissä hälytystehtävissä, keskiarvo vähintään, arvosana 1—4	3,06	—	3,1

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 tavoite
Suoritteet			
Tehtävien määrä yhteensä (A, B ja C)	926 110	1 002 469	1 000 000
— josta oma-aloitteiset tehtävät, %	45,3	48,4	49,0
Väkivaltaan liittyvät kotihälytystehtävät, kpl	21 543	21 066	20 500
Ankkuritoiminnan asiakastapaamiset, lkm	6 825	6 500	7 000

1) Valvonnan htv-määrästä on vähennetty liikennevalvonnan htv:t, jotka esitetään Liikenneturvallisuuden kokonaisuudessa.

2) Valvonnan kustannuksista on vähennetty laskennalliset liikennevalvonnan kustannukset.

3) Onnistumista mitataan Poliisibarometri -kyselytutkimuksella, joka on edellisen kerran toteutettu vuonna 2022.

Liikenneturvallisuus

Poliisin liikenneturvallisuustyöllä vaikutetaan osaltaan liikennekuolemien ja vakavien loukkaantumisten vähentämiseen, ennalta estämiseen ja kaikkien liikenne- muotojen turvallisuuden tunteen lisäämiseen.

Liikenneturvallisuus

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 tavoite
Tuottavuus			
Liikennevalvonnan tuottavuus ilman automaattivalvontaa, liikenne rikokset/htv ¹⁾	301	297	297
Taloudellisuus			
Liikennevalvontaan käytetty työaika, tunnit/1 640 htv	426	441	441
—josta raskaan liikenteen valvontaan käytetty työaika, (tunnit/1 640 htv)	49,4	52,0	52,0
Liikenneturvallisuuden laskennalliset kustannukset (1 000 euroa)	51 309	53 966	57 235
Palvelukyky ja laatu			
Onnistuminen liikennevalvonnassa, keskiarvo vähintään, arvosana 1—4	2,86	—	2,86
Liikennevalvontaindeksi ²⁾	94,1	94,2	94,2
Liikenne rikosindeksi ³⁾	87,9	87,9	87,9
Suoritteet			
Automaattisen liikennevalvonnan suoritteet, kpl	112 369	118 205	130 000
Poliisin tietoon tulleet törkeät liikenneturvallisuuden vaarantamiset, tapaukset vähintään (kpl)	4 776	4 952	4 952
Poliisin tietoon tulleet rattijuopumusrikokset, määrä vähintään (kpl)	16 660	17 849	18 000
Henkilövahinkoon johtaneet liikenneonnettomuudet, enintään (kpl)	3 048	2 804	2 804
Kuolemaan johtaneet liikenneonnettomuudet, enintään (kpl)	144	108	108

1) Liikennevalvonnan tuottavuus, ilman automaattivalvontaa lasketaan seuraavasti: Liikennesuoritteet = ilmoitettujen rikosten määrä, huomioitavat rikosnimikkeet: liikenneturvallisuuden vaarantaminen, törkeä liikenneturvallisuuden vaarantaminen, rattijuopumus, törkeä rattijuopumus, ilmaliikennejuopumus, junaliikennejuopumus, vesiliikennejuopumus, kulkuneuvon luovuttaminen juopuneelle, liikennejuopumus moottorittomalla ajoneuvolla, kulkuneuvon kuljettaminen oikeudetta, liikennepako tieliikenteessä. Tutkiva yksikkö = poliisi (pois lukien LVS- ja LITUKE-tutkintaryhmät sekä Ahvenanmaa). HTV = liikennevalvonnan toteutuneet tunnit/1640 (pois lukien automaattivalvonta). Automaattisen liikennevalvonnan tuottavuudessa suoritteisiin lasketaan LVS-suoritteet: RS, RV, EHRS, sakkomääräys, sakkovaatimus ja rangaistusvaatimus sekä liikennevirhemaksusuoritteet tyypiltään "automaattivalvonta". Suoritteiden määristä on poistettu mitätöidyt. Htv lasketaan automaattivalvonnan toteutuneet tunnit/1640.

2) Liikennevalvontaindeksi lasketaan poliisin liikennevalvontatehtävien, suoritteiden ja sidonnaisuusajkojen avulla. Muuttujat on ryhmitelty omiin kokonaisuuksiin, jotka indeksoidaan, painotetaan, lasketaan yhteen ja suhteutetaan asukaslukuun kokonaisindeksin laskemiseksi. v. 2015 = 100.

3) Liikenne rikosindeksissä lasketaan poliisin kirjaamia liikenne rikoksia ja -rikkomuksia ja -virhemaksuja. Muuttujat on ryhmitelty omiin kokonaisuuksiin, jotka indeksoidaan, painotetaan, lasketaan yhteen ja suhteutetaan asukaslukuun kokonaisindeksin laskemiseksi. v. 2015 = 100.

Rikostorjunta

Poliisi estää, paljastaa ja selvittää rikoksia tehokkaasti. Rikollisuuden torjunnassa panostetaan ennalta estämiseen, juurisyiden tunnistamiseen ja rikosvastuun toteutumiseen Rikostutkinnassa varmistetaan rikosten esikäsittelytoiminnan sekä päivittäisrikostutkinnan tehokas suorittaminen. Rikostorjuntatoimenpiteitä kohdennetaan yksilön ja yhteiskunnan kannalta haitallisimpiin rikoksiin ja ammattimaista sekä järjestäytynyttä rikollisuutta torjutaan tietojohdoisesti ja rikoslajineutraalisti. Paljastavan toiminnan kohdentamisessa huomioidaan vaikuttavuuden lisäksi toiminnan oikeasuhtaisuus käytettävissä olevaan rikostutkinnan resurssiin. Nuoriso- ja jengirikollisuutta torjutaan määrätietoisesti laajan keinovalikoiman avulla. Rikostiedustelutoiminnan ja poliisin muiden rikollisuuden ja uhkien torjuntaan tähtävien toimenpiteiden avulla torjutaan sellaiset rikokset ja hankkeet, jotka voivat vaarantaa oikeus- ja yhteiskuntajärjestystä tai sisäistä turvallisuutta.

Rikostorjunta

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 tavoite
Tuottavuus			
Tuottavuus (selvitetyt rikoslakirikokset/htv)	70	75	70
Taloudellisuus			
Henkilötyövuodet	3 969	4 018	4 068
Rikostorjunnan kustannukset (1 000 euroa)	429 325	442 205	463 972
Taloudellisuus (kustannukset/selvitetyt rikoslakirikokset, 1 000 euroa)	1 536,1	1 343,45	1 546,57
Palvelukyky ja laatu			
Rikoslakirikosten selvitystaso (pl. liikenne rikokset), vähintään (%)	45,8	55,6	46,0
Rikoslakirikosten tutkinta-aika (pl. liikenne rikokset), ka, (vrk)	175	272	180
Omaisuusrikosten selvitystaso, vähintään (%)	35,6	45,5	38,0
Henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten (kaikki) selvitystaso, vähintään (%)	59,7	60,5	60,0
Päätettyjen talousrikosjuttujen sisälläoloaika, ka, enintään (vrk)	588	548	530
Onnistuminen väkivaltarikosten selvittämisessä ja torjunnassa, ka, vähintään (arvosana 1—4)	2,87	—	2,90
Onnistuminen talousrikosten torjunnassa, ka, vähintään (arvosana 1—4)	2,74	—	2,80
Onnistuminen huumarikosten selvittämisessä / paljastamisessa, ka, vähintään (arvosana 1—4)	2,80	—	2,80
Onnistuminen asuntomurtojen selvittämisessä, ka, vähintään (arvosana 1—4)	2,79	—	2,80
Onnistuminen viharikosten selvittämisessä, ka, vähintään (arvosana 1—4)	2,76	—	2,80
Onnistuminen tietoverkkorikollisuuden torjunnassa, ka, vähintään (arvosana 1—4)	2,75	—	2,80
Suoritteet			
Selvitetyt rikoslakirikokset (lkm)	279 483	329 155	300 000
Haltuun saatu rikoshyöty kaikissa rikoksissa (netto), milj. euroa	40,61	31,88	40,0
Haltuun saatu rikoshyöty talousrikoksissa (netto), milj. euroa	26,69	20,95	25,0
Päätettyjen talousrikosjuttujen määrä (kpl)	1 863	2 076	2 000
Avoimna olevien talousrikosjuttujen määrä (kpl)	3 497	3 268	3 000
Päätettyjen järjestäytyneen rikollisuuden juttujen määrä (kpl)	338	391	350
Henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten määrä (kpl)	38 845	41 892	41 000
Poliisin tietoon tulleet törkeät huumausainerikokset (kpl)	1 026	1 152	1 100
Alle 18-vuotiaaseen kohdistunut kiireellinen esitutkinta (kpl) ¹⁾	17 983	21 856	20 000

¹⁾ Asianomistajat tapauksina, AO alaikäinen, mukana RL lukujen 20, 21, 24, 25 ja 31 rikosnimikkeet.

Lupahallinto

Poliisin lupahallinto vaikuttaa hallinnollisen päätöksenteon ja valvonnan keinoin rikoksia ennalta estävästi sekä yleistä järjestystä ja turvallisuutta turvaavasti. Pääasiallisena palvelun tarjoamisen tapana ovat sähköiset palvelut, myös erityisryhmien palvelutarpeet varmistaen. Sähköisen asioinnin käyttöaste säilyy suunnitelmallisesti korkealla tasolla.

Lupapalvelut tuotetaan kokonaistaloudellisesti ja kustannustehokkaasti turvaten maksullisen lupahallinnon riittävä palvelutaso, tehokkaat menettelyt ja näitä vastaavat resurssit kustannusvastaavuudesta huolehtien.

Maksullinen lupahallinto (lupapalvelu)

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 tavoite
Tuottavuus			
Tuottavuus (poliisin käsittelemät maksulliset asiat/maksullinen lupa-htv)	4 101	3 462	3 611
Taloudellisuus			
Henkilötyövuodet (maksullinen)	375	360	360
Lupahallinnon tuottoennuste/arvio (1 000 euroa)	66 870	55 000	55 000
Lupapalvelujen kustannukset (maksullinen), 1 000 euroa	54 576	55 000	55 000
Taloudellisuus (kustannukset/polliisin käsittelemät maksulliset asiat), euroa	35,2	47,28	42,31
Lupahallinnon kustannusvastaavuus (%)	120,1	100,0	100,0
Palvelukyky ja laatu			
Onnistuminen lupahallinnossa, arvosana 1—4	2,98	—	3,00
Sähköisen asioinnin käyttöaste (%)	80,4	77,9	80,0
Ajanvarauksen käyttöaste (varausten määrä/asiakaskäyntimäärä), %	46,1	—	50,0
Käyntiasioinnin asiakasmäärän kehitys	1 136 000	—	800 000
Suoritteet			
Polliisin käsittelemät maksulliset lupa-asiat yhteensä (kpl)	1 511 248	1 163 255	1 300 000

Poliisikoulutus

Poliisiammattikorkeakoulu huolehtii poliisi (AMK) -tutkintokoulutuksen antamisesta kohdassa *henkiset voimavarat* kuvatus henkilöstömäärän lisäyksen varmistamiseksi. Poliisin henkilöstö- ja osaamistarpeeseen vastataan molemmilla kansalliskielillä annettavalla tutkinto- ja täydennyskoulutuksella. Poliisiammattikorkeakoulussa voi myös suorittaa pelastusalan päällystötutkinnon, jota toteutetaan yhteistyössä Pelastusopiston kanssa.

Poliisikoulutus

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 tavoite
Taloudellisuus			
Poliisiammattikorkeakoulun kokonaiskustannukset (1 000 euroa)	26 500	27 500	27 500
Henkilötyövuodet	189,0	189,0	189,0
Poliisi (AMK) -tutkintokoulutuksen opintopisteen hinta, enintään, euroa	190	190	190
Poliisi (ylempi AMK) -tutkintokoulutuksen opintopisteen hinta, enintään, euroa	250	250	250
Palvelukyky ja laatu			
Poliisi (AMK) -tutkinnosta tavoiteajassa valmistuneet, %	92	92	92
Suoritteet			
Poliisi (AMK) koulutukseen hakevien lukumäärä aloituspaikkaa kohden	10	10	10
Poliisi (AMK) koulutuksen aloittaneiden määrä, hlöä	400	400	500

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 tavoite
Poliisi (AMK) koulutuksesta valmistuvien määrä, hlöä	290	313	280
Julkaisut, kpl	38	38	38

Yhteiset palvelut - tukitoiminnot ja muut tehtävät

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 tavoite
--	-------------------	---------------	-----------------

Yhteiset palvelut - tukitoiminnot¹⁾**Taloudellisuus**

Henkilötyövuodet	1 796	1 800	1 800
------------------	-------	-------	-------

Yhteiset palvelut - muut tehtävät²⁾**Taloudellisuus**

Henkilötyövuodet	615	615	615
Muiden tehtävien kustannukset (1 000 euroa)	64 489	66 424	70 206

¹⁾ Tukitoiminnot = taloushallinto, henkilöstöhallinto, materiaalitoiminnot, tietotekniikka, tutkimus- ja analyysitoiminto, koulutus, työhyvinvointi, konsernipalvelut, ohjaustoiminnot

²⁾ Muut tehtävät = vartijat, vankilatoiminnot, vankikuljetukset, virka-avut, löytötavaratoiminto, kantelu- ja valitusasiat, lupahallinnon erillistoiminnot

Henkiset voimavarat

Poliisi noudattaa hyvää ja oikeudenmukaista henkilöstöpolitiikkaa. Poliisi kehittää työkyvyn tukemiseen liittyviä menettelytapoja. Erityistä huomiota kiinnitetään työkyvyn tukemiseen vartijoiden ja rikostutkinnassa työskentelevien henkilöiden työhyvinvoinnin edistämiseen. Työsuojelun keinoin varmistetaan työn turvallisuus ja terveellisyys. Poliisin henkilöstön osaaminen vastaa toimintaympäristön tarvetta. Sukupuolten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutusta sekä poliisin moninaisuutta edistetään. Poliisi jatkaa toimenpiteitä, joilla pyritään turvamaan henkilöstölle terveelliset, turvalliset ja toiminnallisesti tarkoituksenmukaiset tilat.

Henkiset voimavarat

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 tavoite
Henkilötyövuodet ¹⁾	10 299	10 372	10 402
Poliisimiehet, htv	7 515	7 589	7 639
Opiskelijat, htv ²⁾	273	233	200
Muu henkilöstö, htv	2 511	2 530	2 530
Sairauspoissaolot, pv/htv	12,5	11,4	10,4
Työtyytyväisyysindeksi	3,38	— ³⁾	
Naisten osuus koko henkilöstöstä (%)	31,8	31,8	32
Naisten osuus ylimmistä johtotehtävistä (%)	10,6	10,7	11,0

¹⁾ Lähde PolStat, kaikki momentit. Vuoden 2022 toteutumassa yhteensä 10 299 htv:tta sisältäen kaikki momentit (ml. työllisyysvaroin palkatut, 49,9 htv). Vuosien 2023 - 2024 arviot ovat n. 50 - 60 htv:tta.

²⁾ Opiskelijoilla tarkoitetaan käytettävissä olevaan työvoimaan luettavat opiskelijat, jotka ovat työssäoppimisjaksolla työ- tai kenttäharjoittelussa.

³⁾ Poliisin henkilöstöbarometrin toteuttamisesta ei ole päätetty vuoden 2024 osalta.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2022	2023	
	toteutuma	varsinainen talousarvio	2024 esitys
Bruttomenot	934 683	934 489	1 011 435
Bruttotulot	85 382	70 823	72 492
Nettomenot	849 301	863 666	938 943
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	59 747		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	39 383		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2022	2023	
	toteutuma	varsinainen talousarvio	2024 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot	75 458	57 247	62 581
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	63 069	57 247	62 581
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	12 389	—	—
Kustannusvastaavuus, %	120	100	100

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Exit-toiminnan kehittäminen (Helsinki ja Uusimaa)	-500
Galileo-satelliittinavigointijärjestelmän PRS-palvelun kansallinen käyttöönotto	24
Hallituksen esityksiin (lakimuutokset) ja hallitusohjelman toteuttamiseen tarvittava rahoitus	3 731
HE Ajokorttilain uudistus	-1 210
HE Terroristisen verkkosisällön leviämisen estäminen (TCO)	-280
HE Vaarallisten aineiden kuljetusta koskeva lakiuudistus	-191
ICT-suorituskyvyn ylläpito ja modernisointi	-7 760
Interoperability (IO) -hanke	1 600
Krp:n tiedonhankinta	-200
Lapsiin kohdistuvien rikosten kiireellinen käsittely	-565
Lisätään portaittain Poliisin resursseja: 8 000 poliisia vaalikauden lopussa (HO 2023)	17 500
Lähestymiskiellon tehostaminen	-285
Poliisin ei harkinnanvaraiset Ict - menot	5 000
Poliisin erityistoimintayksikön (Karhu) kansallisen ja kansainvälisen toimintavalmiuden kehittäminen (HO 2023)	5 467
Poliisin Interoperability (KP 2023-2026)	-510
Poliisin toimitilojen vuokrankorotukset (Senaatin listalla olevat toimitilahankkeet)	3 420
Poliisin varautuminen ja valmius	-1 500
Poliisitoimen rahoitustason nosto toiminnan tason säilyttämiseksi v. 2022 tasolla	-17 456
Tehokkaan rahanpesun estämisen valvonnan ja täytäntöönpanon varmistaminen, RRF-rahoitus (kehyksen ulkopuolinen)	-186
Toiminnan tason säilyttäminen v.2022 tasolla (ml. Oulun ja Tampereen vuokraikutukset)	32 000

Virve 2 käyttöönoton kustannukset	2 904
Palkkausten tarkistukset	34 274
Yhteensä	75 277

Määräraha on osittain kehyksen ulkopuolinen.

2024 talousarvio	938 943 000
2023 I lisätalousarvio	2 477 000
2023 talousarvio	863 666 000
2022 tilinpäätös	828 938 000

02. Suojelupoliisin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 76 014 000 euroa.

Selvitysosa: Suojelupoliisi on turvallisuus- ja tiedustelupalvelu, joka torjuu Suomeen kohdistuvia kansallisen turvallisuuden uhkia ja tuottaa tietoa uhkien ennalta ehkäisemiseksi. Suojelupoliisin tehtävänä on hankkia tietoa kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi ja havaita, estää ja paljastaa ennalta toimintoja, hankkeita ja rikoksia, jotka voivat uhata valtio- ja yhteiskuntajärjestystä. Suojelupoliisi tuottaa myös Suomessa kaikki turvallisuusselvitykset puolustushallinnon turvallisuusselvityksiä lukuun ottamatta. Suojelupoliisin tuottama tiedustelutieto on oleellinen osa kansallisen turvallisuuden uhkien torjuntaa ja ulko- ja turvallisuuspoliittista päätöksentekoa. Suojelupoliisin tiedonhankintaa ja raportointia ohjaavat sisäministeriön asettamat siviilitiedustelun painopisteet, jotka yhteensovitetaan sotilastiedustelun kanssa päällekkäisyyksien välttämiseksi.

Strategiassaan suojelupoliisi haluaa parantaa erityisesti tiedonhankintaa, toimintakulttuuria ja yhteistyötä. Järjestelmällinen, tavoitteellinen ja kohdennettu tiedonhankinta on toiminnan perusta. Tieto on analysoitava ja tarjottava päätöksentekijöille oikeaan aikaan ja selkeässä muodossa. Suojelupoliisi hankkii tietoa, jota valtiojohto ja muut kumppanit eivät muualta saa.

Turvallisuusympäristö on jatkanut kehittymistään entistä ennakoimattomampaan suuntaan, mikä korostaa tiedustelulla hankitun analysoidun tiedon merkitystä valtionjohdon ulko- ja turvallisuuspoliittisessa päätöksenteossa. Nato-jäsenyys lisää suojelupoliisin kansainvälistä yhteistyötä erityisesti siviilitiedustelukomitean alaisessa yhteistyössä, mutta lisää vastuita myös esim. toimitilaturvallisuuden asiantuntijatehtävissä muun valtionhallinnon opastamisessa ja arvioinnissa. Nato-jäsenyys edellyttää panostamista myös tietojärjestelmien hankkimiseen, rakentamiseen ja ylläpitoon sekä tiedonhallintaan.

Suojelupoliisin voimavaroilla mahdollistetaan siviilitiedustelulainsäädännön toimivaltuuksien tehokas ja asianmukainen käyttäminen, varmistetaan suojelupoliisin kyky vastata toimintaympäristön nopeaan muutokseen ja luodaan edellytykset kansallisen turvallisuuden täysipainoiselle suojaamiselle.

Suojelupoliisille asetetaan seuraavat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

- Siviilitiedustelu on oikein kohdennettua ja suojelupoliisin suorituskyky vastaa turvallisuusympäristön vaatimuksia.
- Kansallisen turvallisuuden uhat torjutaan.
- Siviilitiedustelu kohdistuu lain edellyttämällä tavalla kansallista turvallisuutta vakavasti uhkaavaan toimintaan.
- Siviilitiedustelun sisäinen laillisuusvalvonta on suunnitelmallista, kattavaa, reaaliaikaista ja tehokasta.
- Suojelupoliisilla on tehtäviensä hoitamista ja tiedonvaihtoa tukevat suhteet kaikkiin olennaisiin kotimaisiin kumppaneihin ja ulkomaisiin turvallisuus- ja tiedustelupalveluihin.
- Suojelupoliisi tuottaa ennakoivaa tiedustelutietoa päätöksenteon tueksi.

— Valmiussuunnittelun kehittäminen, organisaation riskienhallinta on järjestetty hallinnonalan yleisohjauksen mukaisesti, uudistetun tietoturvakoulutuksen lanseeraaminen, sisäisen tarkastuksen toiminnan käynnistäminen, uusi toimitilahanke valmistuu suunnitelman mukaisesti vuoden 2024 loppuun mennessä. Henkilöstölle taataan terveelliset työskentelyolosuhteet.

— Suojelupoliisi osallistuu aktiivisesti julkiseen keskusteluun kansallisesta turvallisuudesta ja sen näkemykset vaikuttavat päätöksentekoon, Suomessa asuvat ihmiset ymmärtävät kansallisen turvallisuuden ilmiöitä sekä suojelupoliisin tehtäviä ja toimintaa, suojelupoliisi tuottaa asiakkaidensa tarvitsemää tietoa oikea-aikaisesti ja selkeästi raportoituna, työyhteisöviestintä kannustaa suojelupoliisia uudistumaan.

— Ilmastonmuutoksen torjumiseksi hiilijalanjälki pienenee 50 % vuoteen 2027 mennessä (vuoden 2018 tasosta).

— Varmistetaan ja edistetään sekä henkilöstön että asiakkaiden yhdenvertaista ja tasa-arvoista kohtelua kaikissa tilanteissa perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen. Keskeisenä painopisteenä on erityisen haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten tarpeiden huomioiminen toiminnassa.

— Hyvinvoivan henkilöstön osaaminen vastaa muuttuvan toimintaympäristön (mm. digitaalisuus) ja konsernistrategian toimeenpanon edellyttämiä vaatimuksia.

Toimintamenojen kohdentuminen (%)¹⁾

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 tavoite
Henkilöstömenot	56	59	48
Toimitilamenot	11	9	7
ICT-menot	26	23	34
Muut menot	7	9	11
Yhteensä	100	100	100

¹⁾ Luvut sisältävät myös siirrettyjen määrärahojen käytön.

Suojelupoliisin tuloksellisuus ja voimavarat

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 tavoite
Toiminnan tuloksellisuus			
Kirjalliset raportit	123	120	120
Suulliset taustoitukset	326	320	320
Turvallisuusselvitykset, kp ¹⁾	97 029	100 000	100 000
— Suppeat	35 289	35 000	35 000
— Perusmuotoiset	40 653	45 000	45 000
— Laajat	406	400	400
— Liitetyt	20 681	19 600	19 600
Kansalaisuusasiaalausunnot	103	110	120
Oleskelu- ja työlupa-asioita koskevat lausunnot	2 043	2 000	2 000
Viisumihakemuksia koskevat lausunnot	393	600	600
Turvapaikkalausunnot	3	5	5
Voimavarojen hallinta			
Henkilötyövuodet	511	535	555

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 tavoite
Sairauspoissaolot, pv/htv	9,3	8,5	8
Työtyytyväisyysindeksi	3,7	3,7	3,7

1) Turvallisuusselvitysten suoritteiden kokonaismäärät sisältävät sekä maksulliset että maksuttomat suoritteet.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2022 toteutuma	2023 varsinainen talousarvio	2024 esitys
Bruttomenot	63 701	55 252	85 904
Bruttotulot	9 796	9 840	9 890
Nettomenot	53 905	45 412	76 014
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	15 780		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	8 694		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2022 toteutuma	2023 varsinainen talousarvio	2024 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot			
— suoritteiden myyntituotot	8 238	7 859	8 475
— muut tuotot	330	300	300
Tuotot yhteensä	8 568	8 159	8 775
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset			
— erilliskustannukset	5 933	5 895	6 340
— osuus yhteiskustannuksista	2 363	2 260	2 431
Kustannukset yhteensä	8 296	8 155	8 771
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	272	4	4
Kustannusvastaavuus, %	103	100	100

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Natoon liittyminen ja yhteistoimintavelvoitteet (HO 2023)	3 590
Siirto momentille 26.30.03, kertaerän poistuminen	350
Siviilitiedustelun teknisen infran kehittävä ylläpito	1 800
Suojelupoliisin toimintakyvyn turvaaminen (HO 2023)	2 900
Suojelupoliisin toimitilat (HO 2023)	3 700
UTS-hanke/ ICT-hankinnat	1 000
Uuden toimitilan ICT-varustaminen, muuton viivästyminen	15 500
Varakonesalin määräaikaisten menojen vähennys	-150

Palkkausten tarkistukset	1 912
Yhteensä	30 602

2024 talousarvio	76 014 000
2023 talousarvio	45 412 000
2022 tilinpäätös	46 819 000

20. Maasta poistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 7 668 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) maasta poistettavien henkilöiden maasta poistamiskuljetuksista aiheutuviin menoihin
- 2) turvapaikanhakijoiden ja maastapoistettavien tulkkaus- ja käännöspalveluista aiheutuviin menoihin
- 3) Suomeen luovutettavien rikoksenteekijöiden noutokuljetuksista aiheutuviin menoihin
- 4) maasta poistettavien identifioinnista ja tarvittavien matkustusasiakirjojen hankinnoista aiheutuviin menoihin
- 5) turvapaikanhakijoiden vastaanoton valmiusryhmän ja valtakunnallisen palautusten täytäntöönpanon valmiusryhmän käytöstä aiheutuneiden koulutus-, matka- ja majoitusmenojen korvaamiseen
- 6) maastapoistamista ja sen kehittämistä tukeviin EU:n rahoittamiin hankkeisiin
- 7) EU:n sisäasioiden rahastoista rahoitettavien maasta poistamistoiminnan kehittämishankkeiden enintään neljää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkausmenoihin vuonna 2024.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Maasta poistamiskuljetukset	3 868 000
Tulkkaus- ja käännöspalvelut	1 550 000
Noutokuljetukset	250 000
Henkilöllisyyden selvittäminen	300 000
Valmiusryhmän käyttö	1 700 000
Yhteensä	7 668 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Yhteensä	0
2024 talousarvio	7 668 000
2023 talousarvio	7 668 000
2022 tilinpäätös	2 608 000

21. KEJO-hankkeen yhteiset menot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 6 850 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää viranomaisten yhteisen kenttäjärjestelmän kehitystyöhön liittyviin palveluhankintoihin.

Momentille nettobudjetoidaan hankkeen mahdollisesti saama EU:n sisäisen turvallisuuden rahastosta myönnetty tuki-osuus.

Selvitysosa: Viranomaisten yhteisellä kenttäjärjestelmällä (KEJO) tarkoitetaan viranomaisten yhteistä tietojärjestelmää sekä siihen liittyvää päätelaitteisiin toteutettua sovellusalustaa. KEJO-hankkeessa toteutettu KEJO-järjestelmä on uusi yhteinen palvelu, joka on toteutettu julkishallinnon kokonaisarkkitehtuurin ja tietoteknisiä yhtenäistämistarpeita noudattaen. Hankkeen tuotoksia ovat yhteensopivat ja -toimivat tietojärjestelmät, jotka mahdollistavat viranomaisten tehokkaan kenttätoiminnan johtamisen ja yhteistyön myös moniviranomaistilanteissa. Lisäksi järjestelmä tehostaa operatiiviseen kenttätoimintaan liittyviä työprosesseja.

KEJO-hankkeen 30.6.2021 päättyneen lopputuotoksena valmistui ensimmäinen tuotantokäyttöön siirretty versio järjestelmästä. KEJO-jatkokehitysohjelman omistaa Poliisihallitus ja siihen osallistuvat poliisi, pelastustoimi, sosiaali- ja terveystoimi, Rajavartiolaitos, Puolustusvoimat ja Tulli, jotka ovat tulevaisuudessa KEJO-järjestelmän käyttäjiä. Valtiollisten toimijoiden lisäksi keskeisessä roolissa ovat pelastus- sekä sosiaali- ja terveystoimen palveluntarjoajat sekä yksityiset toimijat.

KEJO-järjestelmää käyttää jatkossa osallistuvien toimialojen kautta myös useita viranomaispalvelujen tuottamiseen liittyviä sidosryhmiä (esimerkiksi sopimuspalokunnat) sekä vapaaehtoistoimintaa järjestäviä organisaatioita. KEJO-jatkokehitysohjelmassa jatketaan viranomaisten yhteisen kenttäjärjestelmän kehitystyötä YT-pöytäkirjassa asetuttujen tavoitteiden loppuun saattamiseksi. KEJO-jatkokehitysohjelman tavoitteena on jatkaa yhteisen kenttäjärjestelmän intensiivistä kehittämisvaihetta mahdollistaen toimialojen portaittaiset käyttöönotot sekä järjestelmää jo käyttävien toimialojen käytön laajentaminen. Lisäksi tavoitteena on tunnistaa kenttäjärjestelmän käyttöönottoon ja käyttöön liittyviä kehityskohteita, sekä ymmärtää KEJO:n mukanaan tuomat uudet mahdollisuudet kenttätoimintaan ja viranomaisyhteistyöhön. Jatkokehitysohjelman tavoitteena on parantaa viranomaisten kenttätoiminnan johtamista sekä tilannekuvan ylläpitämisen edellytyksiä erityisesti moniviranomaistehtävissä. Jatkokehitysohjelman päätyttyä KEJO siirtyy hallitusti intensiivisestä jatkokehittämisestä hallintamallissa kuvattuun ylläpidollisen kehittämisen vaiheeseen.

Poliisin, pelastustoimen, sosiaali- ja terveystoimen, Rajavartiolaitoksen, puolustusvoimien sekä Tullin yhteisen kenttäjärjestelmän (KEJO) keskeisimpiä tavoitteita ovat viranomaisten toiminnan ja viranomaisyhteistyön tehostuminen, viranomaisten yhteisen tilannekuvan mahdollistaminen, uusien työprosessien käyttöönotto kenttäolosuhteissa, kenttäjohtamisen ja viranomaisten välisen reaaliaikaisen tiedonvaihdon ja viestinnän tehostuminen sekä viranomaisten yhteisen kenttäjärjestelmäratkaisun myötä saavutettava kustannustehokkuus.

KEJO -jatkokehitysohjelman tarve on tunnistettu kehittämistoimien loppuun saamiseksi. Hankkeen toimikausi alkaa 1.1.2024 ja päättyy 31.12.2026.

2024 talousarvio	6 850 000
2023 talousarvio	6 850 000
2022 tilinpäätös	6 850 000

20. Rajavartiolaitos

Selvitysosa: Rajavartiolaitos toimii sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden alueilla. Rajavartiolaitos on osa eurooppalaista raja- ja merivartiostoa ja osa Suomen puolustusjärjestelmää. Rajavartiolaitos toimii maalla, merellä ja ilmas-

sa vaikeissakin olosuhteissa. Rajavartiolaitoksen vaikuttavuustavoitteina ovat rajaturvallisuus, turvallisuus merialueilla sekä alueellinen koskemattomuus ja puolustusvalmius.

Rajaturvallisuus

Suomen ulkorajavalvonta on tehokasta ja uskottavaa. Rajavartiolaitos vahvistaa Suomen turvallisuutta ja torjuu Suomeen ja Eurooppaan kohdistuvia turvallisuusriskkejä ulkorajoilla. Rajaliikenne on turvallista ja sujuvaa. Rikostorjunta on vaikuttavaa. Rajavartiolaitos lisää ihmisten turvallisuutta rajaseudulla ja saaristossa.

Meriturvallisuus

Suomen meripelastusjärjestelmä on luotettava. Rajavartiolaitoksella on välitön johtamis- ja toimintavalmius merellisiin monialaonnettomuuksiin. Rajavartiolaitos edistää merellisen ympäristön suojelua.

Alueellinen koskemattomuus ja sotilaallinen maanpuolustus

Rajavartiolaitoksella on hyvä toimintakyky yhteiskunnan turvaamiseksi kaikissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Rajavartiolaitoksella on hyvä valmius alueellisen koskemattomuuden turvaamiseen ja valtakunnan puolustamiseen.

Vaikuttavuuden tunnusluvut ja mittarit

Rajavartiolaitoksen vaikuttavuus lasketaan vaikuttavuuden ja kustannusvaikuttavuuden tunnusluvuista. Vaikuttavuus kuvaa sitä, millaisia muutoksia Rajavartiolaitoksen toiminta saa aikaan yhteiskunnan tai sen jäsenten – mutta myös muiden kuin suomalaisten rajanylittäjien – olosuhteissa tai tilassa. Vaikuttavuutta seurataan useiden laadullisten mittareiden avulla. Kustannusvaikuttavuus on mittari sille, miten tehokkaasti vaikuttavuus on aikaansaatu ja se lasketaan käytettyjen toimintamenojen ja toteutuneiden suoritteiden perusteella.

Rajavartiolaitoksen vaikuttavuustavoitteet

Tunnusluku/mittari	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 tavoite
Yhteiskunnallinen vaikuttavuus (ind)	96,4	89,4	91,3
Vaikuttavuus (ind)	99,7	96,4	96,1
— Rajaturvallisuus (1—5)	4,2	4,0	4,0
— Meriturvallisuus (1—5)	4,2	4,3	4,3
— Alueellinen koskemattomuus ja sotilaallinen maanpuolustus (1—5)	3,9	3,7	3,6
Kustannusvaikuttavuus (ind)	88,7	73,1	80,2

01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 336 439 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) Rajavartiolain (578/2005) 81 §:n nojalla työsuhdeasuntojen vuokratkompensatioon
- 2) Sisäministeriön rajavartio-osaston menoihin

Selvitysosa: Momentilta maksetaan Rajavartiolaitoksen henkilöstömenot ja lakisääteisestä toiminnasta aiheutuvat muut toimintamenot. Muut toimintamenot jakautuvat toimitilamenoihin, ICT-menoihin, kuljetusvälinemenoihin ja muihin menoihin. Rajavartiolaitoksen investoinnit tai investointiluonteiset raskaamman kaluston hankinnat sekä kertaluonteiset peruskorjaukset ja huollot maksetaan momentilta 26.20.70.

Momentilta maksetaan sisäministeriön rajavartio-osaston menoja (arviolta noin 1,3 milj. euroa ja 10 htv:n menot).

Toimintamenojen kohdentuminen (%)

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 arvio
Henkilöstömenot	63	60	60
Toimitilamenot	10	11	11
ICT-menot	9	10	10
Kuljetusvälinemenot (alus-, ilma-alus- ja kuljetusvälinemenot)	8	9	9
Muut menot (toiminnan muut kulut ja koulutus)	10	10	10

Rajavartiolaitoksen toiminnalliset tulostavoitteet

— Suomen rajavalvonta on järjestetty uskottavasti. Luvattomat rajanylitykset, rajat ylittävä rikollisuus ja muu laiton toiminta paljastetaan ja luvattomat rajanylittäjät otetaan kiinni.

— Meripelastustoimen hätätilanteisiin ja ympäristövahinkoihin osoitetaan viipymättä apua.

— Rajavartiolaitoksen valmius ja suorituskyky vastaa tehtäviä ja toimintaympäristön vaatimuksia.

— Rajavartiolaitos kykenee havaitsemaan ja vaikuttamaan tilanteisiin, jotka uhkaavat alueellista koskemattomuutta.

— Rajavartiolaitoksen toiminta ja näkyvyys lisäävät turvallisuutta ja palvelujen saatavuus on hyvä.

— Rajavartiolaitos varmistaa ja edistää henkilöstön ja asiakkaiden yhdenvertaista ja tasa-arvoista kohtelua kaikissa tilanteissa perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen. Keskeisenä painopisteenä on erityisen haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten tarpeiden huomioiminen toiminnassa.

— Ilmastonmuutoksen torjumiseksi hiilijalanjälki pienenee 50 % vuoteen 2027 mennessä (v. 2018 tasosta).

— Hyvinvoivan henkilöstön osaaminen vastaa muuttuvan toimintaympäristön (mm. digitaalisuus) ja konsernistrategian toimeenpanon edellyttämiä vaatimuksia.

Rajaturvallisuus

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 tavoite
Rajaturvallisuus (1—5)	4,2	4,0	4,0
Yhdyshenkilötoiminta ja kansainväliset operaatiot			
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1—5)	4,7	4,3	4,3
Yhteistyö naapurimaiden viranomaisten kanssa			
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1—5)	4,1	2,8	3,5
Rajavalvonta			
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1—5)	4,2	4,1	4,0
— Rajatilanekuvan laatu (1—5)	4,3	3,9	3,9
— Rajatarkastusten laatu (1—5)	3,4	2,1	2,2
— Rajatapahtumien estäminen (1—5)	4,1	4,4	5,0
— Rajatapahtumien paljastaminen (1—5)	2,8	3,7	3,7
— Laittoman maahantulon järjestämisten ja ihmiskaupparikosten selvitystaso (1—5)	2,7	2,9	2,9
— Rajojen valvonnan kohdentuminen (1 — 5)	3,7	3,7	3,2
— Rajavartiolaitoksen antama viranomaisapu	3,0	2,6	2,6
— Turvallisuuden tunne, harva-alueen asukkaiden kokemus (1 — 5)	3,7	3,8	3,8
Partiointi (h)	293 737	299 725	298 365
Tekninen valvonta (h)	4 859 146	4 935 000	4 982 000

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 tavoite
Rajojen valvonnan tarkastukset (kpl)	63 007	52 997	53 507
Rajatarkastukset (milj. hlöä)	5,0	6,0	6,0
Pääsyn epääminen (hlöä)	3 609	3 410	1 110
Valtionrajarikos (kpl)	198	130	130
Laittoman maahantulon järjestäminen ja ihmiskauppa (kpl)	98	79	79
Turvallisuuspalvelut harva-alueella (kpl)	552	467	467
Rajaturvallisuus			
Kustannukset (milj. euroa) ko. vuoden hintatasossa	282,0	316,8	303,4
Henkilötyövuodet	2 555	2 558	2 646
Tuottavuus (ind)	106	98	95
Taloudellisuus (ind)	92	79	84

Meriturvallisuus

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 tavoite
Meriturvallisuus (1—5)	4,2	4,3	4,3
Meripelastus			
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1—5)	4,7	4,6	4,6
Meripelastustehtävät (kpl)	1 108	1 443	1 443
Merellisen ympäristön suojele			
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1—5)	3,2	3,5	3,5
Ympäristövahinkojentorjuntavalmiusvuorokaudet (kpl)	2 318	1 970	1 970
Meriturvallisuus			
Kustannukset (milj. euroa)	14,0	17,3	16,5
Henkilötyövuodet	127	140	144
Tuottavuus (ind)	157	149	145
Taloudellisuus (ind)	137	116	127

Alueellinen koskemattomuus ja sotilaallinen maanpuolustus

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 tavoite
Alueellinen koskemattomuus ja sotilaallinen maanpuolustus (1—5)	3,9	3,7	3,6
Häiriö- ja poikkeusolovelmiuden ylläpito			
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1—5)	4,2	3,9	3,9
Rajavartiolaitoksen joukkotuotanto ja sotilaallisen maanpuolustuksen koulutus			
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1—5)	3,7	3,5	3,4
Alueellinen koskemattomuus ja sotilaallinen maanpuolustus			
Kustannukset (milj. euroa) ko. vuoden hintatasossa	23,0	25,9	24,0
Henkilötyövuodet	209	209	210
Tuottavuus (ind)	166	180	180
Taloudellisuus (ind)	145	140	157

Henkiset voimavarat

Rajavartiolaitoksen henkilöstörakenne ja henkilöstön osaaminen pidetään tehtävien edellyttämällä tasolla.

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 tavoite
Henkilötyövuodet	2 890	2 907	3 000
Sairauspoissaolot (pv/htv)	9,7	6,8	6,8
Työilmapiiri (1—5)	3,7	3,7	3,7

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2022 toteutuma	2023 varsinainen talousarvio	2024 esitys
Bruttomenot	305 335	317 044	342 839
Bruttotulot	20 498	12 000	6 400
Nettomenot	284 837	305 044	336 439
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	37 766		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	55 445		

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2022 toteutuma	2023 varsinainen talousarvio	2024 esitys
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot			
— muilta valtion virastoilta saatava rahoitus	18 684	4 000	4 000
— EU:lta saatava rahoitus	2241	500	292
— muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	10	50	76
Tuotot yhteensä	20 935	4 550	4 368
Hankkeiden kokonaiskustannukset	24 867	6 594	4 893
Omarahoitusosuus (tuotot - kustannukset)	-3 932	-2 044	-525
Omarahoitusosuus, %	16	31	11

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

EU Interoperability hanke	-350
Eurooppalaisen raja- ja merivartioston pysyvän joukon kustannukset	630
Galileo-satelliittinavigointijärjestelmän PRS-palvelun kansallinen käyttöönotto	490
Immolan, Ivalon ja Onttolan kasvavat vuokravaikutukset	1 010
Itärajan esteen ylläpito (HO 2023)	1 096
Kertaluonteisen siirron palautus momentilta 26.30.03	1 250
Kyberkyvykkyys (kyber)	400
NATO:n liittymisen kustannukset (HO 2023)	300

Operatiivisen toiminnan kasvavat ICT-kulut (HO 2023)	4 700
Perusvuokratason nosto, sisäilmaongelmien korjausten ja viivästyneiden peruskorjausten vuokraaikutus (HO 2023)	5 280
Rajavartijamäärän turvaaminen	1 825
Valmiuspaketti	4 000
Virve 2.0 käyttöönotto	305
Palkkausten tarkistukset	10 459
Yhteensä	31 395

2024 talousarvio	336 439 000
2023 talousarvio	305 044 000
2022 tilinpäätös	302 516 000

70. Rajavartiolaituksen investoinnit (siirtomääräraha 5 v)

Momentille myönnetään 181 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ulkovartiolaivan varustamiseen liittyviin hankintoihin ja mahdollisiin muihin toiminnallisiin muutostarpeisiin
- 2) kevyen aluskaluston nopeiden veneiden uusimiseen ja muihin välttämättömiin venehankintoihin sekä niiden tarvitsemien varusteiden ja varaosien hankintaan
- 3) ilma- ja vartioalusten kertaluonteisiin peruskorjauksiin ja huoltoihin
- 4) indeksien ja valuuttakurssien muutoksista aiheutuviin hankintasopimusten mukaisiin menoihin
- 5) maa- ja merirajan teknillisen valvonnan uudistamiseen liittyvien hankintojen ja palveluiden kustannuksiin
- 6) uuden ulkovartiolaivan hankintaan liittyviin suunnittelu-, hankinta- ja koulutuskustannuksiin
- 7) uuden valvontalentokoneen hankintaan liittyviin suunnittelu-, hankinta- ja koulutuskustannuksiin
- 8) Itärajan esteen rakentamiseen liittyvien hankintojen ja palvelujen kustannuksiin.

Momentille voidaan myös tulouttaa oikaisuna sopimuksista aiheutuvia sopimussakkoja tai muita vastaavia korvauksia.

Momentin määrärahaa saa käyttää myös käyttötarkoituskohdissa 5)–8) enintään vuosittain 10 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkauksiin ja muihin kulutusmenoihin.

Määräraha budjetoidaan kulutusmenojen osalta suoriteperusteisena.

Selvitysosa: Momentilta maksetaan Rajavartiolaitoksen investoinnit tai investointiluonteiset raskaamman kaluston hankinnat sekä kertaluonteiset peruskorjaukset ja huollot.

Määrärahan arvioitu käyttö (1 000 euroa)

Itärajan esteen rakentaminen	159 000
Maa- ja merirajan teknisen valvontajärjestelmän uudistaminen	12 000
Partioveneiden järjestelmäpäivitykset	3 000
Nopeiden veneiden hankinta	1 070
Ulkovartiolaivojen partioveneiden hankinta	1 720
Ilma- ja vartioalusten kertaluonteiset peruskorjaukset ja huollot	4 710
Yhteensä	181 500

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2024	2025	2026	2027	2028-	Yhteensä vuodesta 2024 lähtien
Ulkovartiolaivojen hankinta						
Ennen vuotta 2024 tehdyt sitoumukset	137 127	191 872	82 555			411 554
Vuoden 2024 sitoumukset						
Valtuus yhteensä	137 127	191 872	82 555			411 554
Menot yhteensä	137 127	191 872	82 555			411 554

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Itärajan esteen rakentaminen	20 000
Maa- ja merirajan teknisen valvontajärjestelmän uudistaminen	-3 000
Raskaan alus- ja ilma-aluskaluston sekä öljy- ja kemikaalivahinkojen torjuntakaluston ylläpito (HO 2023)	2 500
Valvontalentokoneiden hankinta	-163 000
Yhteensä	-143 500

2024 talousarvio	181 500 000
2023 I lisätalousarvio	—
2023 talousarvio	325 000 000
2022 tilinpäätös	11 000 000

30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta

Selvitysosa: Pelastustoimen tehtävänä on parantaa ihmisten turvallisuutta ja vähentää onnettomuuksia. Tavoitteena on, että onnettomuuden uhatessa tai tapahduttua ihmiset pelastetaan, tärkeät toiminnot turvataan ja onnettomuuden seurauksia rajoitetaan tehokkaasti niin, että ihmisille, omaisuudelle ja ympäristölle aiheutuvat haitat jäävät mahdollisimman vähäisiksi. Pelastustoimi voi myös tuottaa ensihoitopalveluun kuuluvia palveluita siten kuin hyvinvointialue siitä päättää. Pelastustoimi parantaa yhteiskunnan turvallisuutta onnettomuuksien ennaltaehkäisyyn, pelastustoimi-

minnan ja siviilivalmiuden avulla. Pelastustoimella on valmius kansainvälisen avun antamiseen ja vastaanottamiseen ja pelastustoimi osallistuu aktiivisesti alan kansainväliseen yhteistyöhön.

Valtakunnalliset strategiset tavoitteet pelastustoimen järjestämiselle vuosille 2023—2026 ovat:

- Pelastustoimen palvelutaso toteutuu yhdenvertaisesti ja laadukkaasti sekä valtakunnallisesti että alueellisesti.
- Pelastustoimen henkilöstöresurssit ovat riittävät ja henkilöstö on osaavaa ja hyvinvoivaa.
- Pelastustoimen onnettomuuksien ehkäisy on järjestetty riskiperusteisesti, yhdenmukaisesti ja vaikuttavasti.
- Pelastustoimella on välitön kyky toimia suunnitellusti kaikissa turvallisuustilanteissa, ja se säilyy turvallisuuden lähipalveluna.
- Pelastustoimen alueellinen ja valtakunnallinen valmius sekä varautuminen mahdollistavat väestön suojaamisen kaikissa olosuhteissa.
- Pelastustoimen kansainvälinen toiminta on aktiivista, suunnitelmallista ja kytkeytyy pelastustoimen kansallisiin rakenteisiin.
- Pelastustoimen palveluiden ja tehtävien valtakunnallinen suunnittelu, toteutus ja kehittäminen perustuvat tiedolla johtamiseen ja yhtenäiseen tiedonhallintaan.
- Pelastustoimen investoinnit tukevat palvelutuotannon vaikuttavuutta.
- Pelastustoimen hallinto- ja ohjausjärjestelmä on selkeä.

Pelastustoimen toimialan tehtävistä vastaavat sisäministeriö, Aluehallintovirastot, hyvinvointialueen pelastustoimet, Helsingin kaupunki ja Pelastusopisto. Valtion talousarviosta, sisäministeriön pääluokasta, rahoitetaan sisäministeriön pelastustoimen ja siviilivalmiuden valtakunnallinen johtaminen, ohjaus ja kehittäminen sekä Pelastusopiston toiminta. Aluehallintovirastojen ja hyvinvointialueen pelastustoimien järjestämät palvelut rahoitetaan valtion talousarviosta, valtiovarainministeriön pääluokasta.

Pelastustoimi on veto- ja pitovoimainen ja arvostettu toimiala, jossa huolehditaan henkilöstön osaamisesta ja sen kehittymisestä, työhyvinvoinnista ja jaksamisesta, yhdenvertaisuudesta ja sukupuolten tasa-arvosta hyvällä henkilöstöpolitiikalla. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustavoitteen toimeenpanoa edistetään pelastusalan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toimintaohjelman kautta.

Hätäkeskustoimintaa kehitetään entistä modernimpaan suuntaan, jotta voidaan vastata tulevaisuuden toimintaympäristön asettamiin haasteisiin. Tavoitteena on kehittää eri viranomaisten ja muiden yhteistyötahojen välistä yhteistyötä niin, että hätätilanteiden ennakointi ja hoitaminen olisi entistä tehokkaampaa. Hätäkeskuslaitoksen tehtävänä on hätäkeskuspalvelujen tuottaminen sekä hätäkeskuspalvelujen tuottamiseen liittyvä pelastustoimen, poliisitoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen viranomaisten toiminnan tukeminen. Hätäkeskuslaitoksen tuottamat palvelut ovat ensimmäinen lenkki auttamisen ketjussa. Hätäkeskuspalvelujen vaikutus kohdistuu suoraan väestöön sekä osaltaan pelastustoimen, poliisitoimen että sosiaali- ja terveystoimen palvelutasoon.

01. Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 12 779 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) pelastuslain (379/2011) 107 §:n mukaisten erityisten palon tai onnettomuuden syiden tutkimusten aiheuttamien menojen suorittamiseen
- 2) pelastuslain 100 §:n 1 momentin nojalla suoritettavien korvausten maksamiseen
- 3) pelastuslain 97 §:ssä tarkoitettulla tavalla valmiuden ylläpitämiseen

4) pelastustoimeen liittyvään standardisointitoiminnan edistämiseen ja standardisointityöhön osallistumisesta johtuviin menoihin

5) ilma-alusten käyttöön liittyvän hälytys- ja johtamisjärjestelmän välittömien kustannusten korvaamiseen Fintraffic Lennonvarmistus Oy:lle.

Momentille saa nettobudjetoida myös siirtotalouden tuottoina Palosuojelurahastolta tutkimus- ja kehittämistoimintaan saadut erityisavustukset.

Selvitysosa: Pelastustoimen kykyä toimia kaikissa olosuhteissa paikallisena, alueellisena ja valtakunnallisena yhteentoimivana kokonaisuutena vahvistetaan. Pelastustoiminnan johtamisjärjestelmällä on oltava kyky kaikissa turvallisuustilanteissa viivytyksettä käynnistää tehokas pelastustoiminta ja sen johtaminen, tilannekuvan kokoaminen, analysointi, ennakointi, johtopäätösten tekeminen ja jakaminen valtakunnallisella ja alueellisella tasolla ajankohdasta riippumatta. Hyvinvointialueiden etukäteen suunnitellulla yhteistyöllä voidaan koota pelastustoiminnan resurssit suurissa tai alueellisesti laajoissa onnettomuus- ja häiriötilanteissa. Pelastustoimen valvonnalla ja ohjauksella varmistetaan, että pelastustoimen palvelutaso toteutuu uhkia ja riskejä vastaavasti, yhdenvertaisesti, laadukkaasti ja kustannustehokkaasti sekä valtakunnallisesti että alueellisesti.

Toimintamenojen kohdentuminen (%)¹⁾

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 arvio
Henkilöstömenot	1	10	13
Toimitilamenot	-	-	
ICT-menot	31	52	52
Muut menot ²⁾	68	38	35
Yhteensä	100	100	100

¹⁾ Pelastusopiston toimintamenot on siirretty 1.1.2023 alkaen omaksi momentikseen 26.30.03. Tässä taulukossa ei esitetä Pelastusopiston menoja. Luvut sisältävät siirrettyjen määrärahojen käytön.

²⁾ Sisältää asiantuntija- ja tutkimuspalvelut.

Onnettomuuksien ehkäisy

Tavoitteena on onnettomuuksien määrän vähentäminen ja onnettomuuksien seurannaisvaikutusten pienentäminen. Tulipalojen määrä puolitetaan vuoden 2030 loppuun mennessä. Asumisen paloturvallisuuden edistämisen tavoitteena on palokuolemien, henkilövahinkojen ja aineellisten vahinkojen vähentäminen. Tavoitteena on vahvistaa omatoimisen varautumisen osaamista kaikissa väestöryhmissä onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja onnettomuuksien seurannaisvaikutusten vähentämiseksi.

Onnettomuuksien ehkäisy

Tavoite	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 tavoite
Hätäkeskukseen liitettyjen paloilmoittimien tarkastustehtävien määrä (kpl), enintään	12 146	12 000	10 000
Valvontatehtävät (suunnitellut/toteutuneet) (%), vähintään ¹⁾	87	100	100
Rakennuspalot (kpl), enintään	1 889	1 850	1 750
Rakennuspalovaarat (kpl), enintään	3 195	3 100	3 000
Omaisuuksivahingot (milj. euroa), enintään	157,5	140	130

¹⁾ Kattaa valvontasuunnitelman mukaisen määräaikaisen valvonnan.

Pelastustoimi ja varautuminen

Pelastustoimen järjestelmä varmistaa riskejä ja uhkia vastaavat, yhdenvertaiset ja kustannusvaikuttavat pelastustoimen palvelut. Pelastustoimella on välitön kyky toimia suunnitellusti kaikissa turvallisuustilanteissa, ja se säilyy turvallisuuden lähipalveluna.

Pelastustoimen alueellinen ja valtakunnallinen valmius sekä varautuminen mahdollistavat väestön suojaamisen kaikissa olosuhteissa. Erityisesti uhkien arviointi sekä väestön varoittamisen, väestönsuojien käytön ja väestön evakointien suunnittelu ja muut järjestelyt on toteutettu hallinnonalojen viranomaisten ja muiden toimijoiden yhteistointana. Pelastustoimen viranomaisten koordinoimana varmistetaan, että toimijoiden välinen työnjako on selkeä.

Pelastustoimi selvittää ja yhdenmukaistaa pelastustoimen ja siviilivalmiuden järjestelmän suorituskykyä ja kykyä vastata toimintaympäristön ja asiakkaiden tarpeisiin.

Pelastustoimen kansainvälinen toiminta kytkeytyy pelastustoimen kansallisiin rakenteisiin ja tukee siviilivalmiuden ja varautumisen vahvistamista. Kansainvälisellä yhteistyöllä lisätään edellytyksiä vastata laajoihin, esimerkiksi sään ääri-ilmiöiden aiheuttamiin uhkiin sekä erilaisiin valtioiden rajat ylittäviin uhka- ja kriisitilanteisiin.

Pelastustoimi ja varautuminen

Tavoite	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 tavoite
Pelastuslaitosten kiireellisten tehtävien (ensimmäisen yksikön) toimintavalmiusaika (mediaani) (m:ss), enintään	7:28	7:30	7:30

Aluehallinnon yhteisen varautumisen keskushallinnon tehtävät

Aluehallinnon yhteisen varautumisen keskushallinnon tehtäviin kuuluvat keskushallinnon horisontaalisen koordinaation toiminnot ja alueellisten toimijoiden ohjaus, koordinaatio ja valtakunnallisen kehittämisen toiminnot. Yhteisen varautumisen tavoitteena on, että alueella toimivilla viranomaisilla ja muilla julkishallinnon toimijoilla, järjestöillä ja elinkeinoelämällä on yhteinen ymmärrys alueen riskeistä ja jaettu käsitys eri toimijoiden rooleista ja tehtävistä sekä kyvystä toimia häiriötilanteissa.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)¹⁾

	2022 toteutuma	2023 varsinainen talousarvio	2024 esitys
Bruttomenot	23 219	4 507	12 779
Bruttotulot	1 952	-	-
Nettomenot	21 267	4 507	12 779
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	2 636		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	5 605		

¹⁾ Pelastusopiston toimintamenot on siirretty 1.1.2023 alkaen omaksi momentiksi 26.30.03. Vuoden 2022 lukuihin sisältyy myös Pelastusopiston menot ja tulot momentilla 26.30.01.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Galileo-satelliittinavigointijärjestelmän PRS-palvelun kansallinen käyttöönotto	-50
Omatoimisen varautumisen osaamisen vahvistaminen (HO 2023)	1 500
Pelastusalan työturvallisuushanke (HO 2023)	200
Pelastustoimen digitalisointi sekä tietohallinnon ylläpitäminen ja kehittäminen, tietojärjestelmien ylläpito (HO 2023)	2 356
Pelastustoimen ja väestönsuojelun materiaalsen varautumisen ja valmiuden vahvistaminen (HO 2023)	180
Poikkeusolojen väestön varoittamisen teknisen ja toiminnallisen valtakunnallisen järjestelmän (ilmahälytysjärjestelmä) kehitystarpeiden selvittäminen ja uudistaminen (HO 2023)	300
Tulipalojen määrän puolittaminen (HO 2023)	1 000
Valtakunnallisen johto- ja tilannekeskustoiminnan perustaminen ja investoinnit HO 2023)	1 600
Valtakunnallisen pelastustoiminnan johtaminen ja tilannekuvatoiminta (6 htv) (HO 2023)	480
Virve 2.0 käyttöönotto	93
Väestönsuojia koskevan selvityksen johtopäätösten toimeenpano (HO 2023)	300
Väestönsuojiiin liittyvän ohjemateriaalin laatiminen (HO 2023)	250
Palkkausten tarkistukset	63
Yhteensä	8 272
2024 talousarvio	12 779 000
2023 I lisätalousarvio	500 000
2023 talousarvio	4 507 000
2022 tilinpäätös	24 236 000

02. Häätokeskuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 78 466 000 euroa.

Selvitysosa: Häätokeskuslaitos tuottaa häätokeskuspalvelut koko Suomessa Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Häätokeskuslaitoksen tehtävänä on ottaa vastaan hätätilanteita koskevia ja muita vastaavia pelastustoimen, poliisin, Rajavartiolaitoksen sekä sosiaali- ja terveystoimen välittömiä toimenpiteitä edellyttäviä ilmoituksia ja välittää ne edelleen asianomaisille viranomaisille ja yhteistyökumppaneille.

Toimintamenojen kohdentuminen (%)¹⁾

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 arvio
Henkilöstömenot	55	51	53
Toimitilamenot	6	5	5
ICT-menot	34	38	37
Muut menot	5	6	5
Yhteensä	100	100	100

¹⁾ Luvut sisältävät myös siirrettyjen määrärahojen käytön

Häätokeskuslaitokselle asetetaan seuraavat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

- Häätokeskukset vastaavat nopeasti ja välittävät avuntarpeeseen tarkoituksenmukaisen avun viivytyksettä.
- Häätokeskuslaitoksen toiminta ja palvelut ovat luotettavia ja lisäävät turvallisuuden tunnetta.

- Hätäkeskustoiminta on varmistettu kaikissa oloissa.
- Hätäkeskuspalvelut tuotetaan yhdenvertaisesti koko maassa.
- Hätäkeskuslaitos edistää aktiivisesti sukupuolten välisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista henkilövalintojen haku- ja valintamenettelyssä.
- Olemassa olevaa henkilöstöresurssia käytetään optimaalisesti palvelutarpeen mukaisesti (kohdentaminen) huomioiden henkilöstön jaksaminen.
- Hätäkeskuslaitos varmistaa ja edistää henkilöstön ja asiakkaiden yhdenvertaista ja tasa-arvoista kohtelua kaikissa tilanteissa perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen. Keskeisenä painopisteenä on erityisen haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten tarpeiden huomioiminen toiminnassa.
- Ilmastonmuutoksen torjumiseksi hiilijalanjälki pienenee 50 % vuoteen 2027 mennessä (v. 2018 tasosta).
- Hyvinvoivan henkilöstön osaaminen vastaa muuttuvan toimintaympäristön (mm. digitaalisuus) ja konsernistrategian toimeenpanon edellyttämiä vaatimuksia.

Tuloksellisuustavoitteet

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 tavoite
Hätäkeskus vastaa hätäpueluun nopeasti			
Hätäpueluun vastataan 10 sekunnissa (%:ssa hätäpueluista)	90	90	90
Hätäpueluun vastataan 30 sekunnissa (%:ssa hätäpueluista)	99	95	95
Hätänumeroon soittaneet ovat tyytyväisiä hätäkeskuslaitoksen palveluihin			
Hätänumeroon soittaneiden tyytyväisyys hätäkeskusten tuottamiin palveluihin (asteikolla 1—5), vähintään	-	4,0	-
Hätäkeskustietojärjestelmän toimintavarmuus			
Hätäkeskustietojärjestelmän toimintavarmuus, käyttöaste (%)	99,9	100	100

Hätäkeskuslaitos

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 tavoite
Tuotokset			
Hätäilmoitusten määrä, kpl, josta	2 920 020	2 930 000	2 930 000
— vastatut hätäpuhelut, kpl	2 891 400	2 892 000	2 892 000
— välitettyjen tehtävien määrä, kpl	1 508 160	1 512 000	1 512 000
Panokset			
Henkilötyövuodet	588,4	615	630
— josta päivystyshenkilöstö (päivystäjät, ylipäivystäjät, vuoromestarit ja johtokeskuspäivystäjät)	452	478	500
Toiminnan tehokkuus			
Hätäilmoitusten määrä/päivystyshenkilöstö	6 670	6 700	6 700
Hätäkeskustoiminnan kustannukset, euroa/asukas, enintään	12,3	13,0	13,0
Hätäkeskustoiminnan kustannukset, euroa/hätäilmoitus, enintään	23,3	23,5	23,5
Toiminnan laatu ja palvelukyky			
Hätäkeskuslaitoksen yhteistyöviranomaisten tyytyväisyys, indeksi, vähintään (asteikko 1—5)	3,74	-	3,8

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 tavoite
Henkiset voimavarat			
Henkilöstön määrä (31.12.)	592	620	635
Työtyytyväisyys, indeksi (asteikko 1—5) ¹⁾	3,25	3,43	-
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv, enintään	19,0	17,0	15,0

¹⁾ Kysely toteutetaan joka toinen vuosi.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2022 toteutuma	2023 varsinainen talousarvio	2024 esitys
Bruttomenot	70 515	74 428	82 466
Bruttotulot	4 139	4 000	4 000
Nettomenot	66 376	70 428	78 466
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	5 059		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	8 050		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Hätäkeskuksesta annetun lain ja siihen liittyvien lakien ml. esteettömyysdirektiivin toimeenpanosta aiheutuvat muutokset		935
Hätäkeskusjärjestelmän tallenninjärjestelmän (NEO) uudistaminen (HO 2023)		2 384
Hätäkeskuslaitoksen ydintoiminnan turvaavan htv-tason varmistaminen		1 000
Hätäviestijärjestelmän uudistamisprojekti hätäkeskustoiminnan kyberturvallisuuden ja toimintavarmuuden parantamiseksi (kyber)		-200
Siirto momentille 26.30.03, kertaerän poistuminen		350
Ulkoministeriön kansalaispalvelujen avustavien tehtävien siirto Hätäkeskuslaitokseen (siirto momentilta 24.01.01)		18
Viittomakielinen tulkkaus (HO 2023)		700
Virve 2.0 käyttöönotto		589
Palkkausten tarkistukset		2 262
Yhteensä		8 038
2024 talousarvio		78 466 000
2023 I lisätalousarvio		350 000
2023 talousarvio		70 428 000
2022 tilinpäätös		69 367 000

03. Pelastusopiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 24 828 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös Pelastusopistosta annetun lain (607/2003) 36 §:n 2 momentissa mainittujen suoritteiden kustannusten korvaamiseen.

Momentille saa nettobudjetoida myös siirtotalouden tuottoina Palosuojelurahastolta tutkimus- ja kehittämistoimintaan saadut erityisavustukset.

Selvitysosa: Pelastusopisto on ainoa valtakunnallinen pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan ammattilaisia kouluttava oppilaitos, jonka tehtävänä on tutkintokoulutusten kehittäminen ja koulutustarpeisiin vastaaminen. Pelastusopiston lakisääteisenä tehtävänä on antaa pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan ammatillista peruskoulutusta, pelastustoimen päällystön ammattikorkeakoulututkintoon johtavaa koulutusta, pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan täydennyskoulutusta sekä normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumiseen valmentavaa koulutusta. Pelastusopisto vastaa pelastustoimen sopimushenkilöstön koulutusjärjestelmästä sekä sopimushenkilöstön päällystön ja vastaavan kouluttajan koulutuksesta. Lisäksi Pelastusopiston tehtävänä on kansainvälisen pelastustoiminnan asiantuntijoiden kouluttaminen, rekrytointi, lähettäminen ja muodostelmien logistiikka kansainvälisten sitoumusten mukaisesti.

Toimintamenojen kohdentuminen (%)¹⁾

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 arvio
Henkilöstömenot	43	42	44
Toimitilamenot	23	19	22
ICT-menot	6	7	7
Muut menot	28	32	27
Yhteensä	100	100	100

¹⁾ Momentti on perustettu 1.1.2023 alkaen. Taulukossa on huomioitu momentin 26.30.01 pelastustoimen toimintamenot käyttö Pelastusopistossa. Luvut sisältävät siirrettyjen määrärahojen käytön.

Pelastusopistolle asetetaan seuraavat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

- Pelastusopiston koulutus ja TKI-toiminta on laadukasta ja vastaa tarvetta.
- Pelastustoimen koulutusjärjestelmä vastaa turvallisuusympäristön haasteisiin.
- Kansainvälisen pelastustoiminnan valmiutta ylläpidetään.
- Pelastusopisto varmistaa ja edistää henkilöstön ja asiakkaiden yhdenvertaista ja tasa-arvoista kohtelua kaikissa tilanteissa perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen. Keskeisenä painopisteenä on erityisen haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten tarpeiden huomioiminen toiminnassa.
- Ilmastonmuutoksen torjumiseksi hiilijalanjälki pienenee 50 % vuoteen 2027 mennessä (v. 2018 tasosta).
- Hyvinvoivan henkilöstön osaaminen vastaa muuttuvan toimintaympäristön (mm. digitaalisuus) ja konsernistrategian toimeenpanon edellyttämiä vaatimuksia.

Koulutus- ja tutkimustoiminta

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 tavoite
Tuotokset			
Pelastajatutkintojen määrä, kpl, vähintään	137	144	144
Hätäkeskuspäivystäjätutkintojen määrä, kpl, vähintään	66	48	48
Alipäällystötutkintojen määrä, kpl, vähintään	19	40	20
AMK-tutkintojen määrä, kpl	33	30	30

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 tavoite
Kansainvälisen pelastustoiminnan valtakunnallisen koulutuksen saaneet henkilöt, lkm	495	520	520
Valtakunnallisiin kv-harjoituksiin osallistuneet henkilöt, lkm	15	15	15
Varautumiskoulutuksen koulutettavapäivien määrä, vähintään	4 907	5 100	5 100
Pelastuslain 67 §:n mukaisen koulutuksen (väestönsuojelun johdon ja muun erityishenkilöstön koulutus) koulutettavapäivien lukumäärä, vähintään	157	150	150
Panokset			
Henkilötyövuodet	127	127	127
Koulutuksen kokonaiskustannukset (1 000 euroa)	13 982	14 000	14 000
Pelastusopiston koulutettavapäivät/henkilötyövuodet (htv sisältää koulutuksen ja tukipalvelut)	1 177	1 177	1 177
Pelastusopiston ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijakohtainen vuosikustannus, euroa, enintään	27 756	28 000	28 000
Pelastusopiston tutkintopalaute (asteikolla 1—4)	3,24	3,11	3,11
Hakeneiden lukumäärä/aloituspaikat			
— AMK-tutkinnot	3,26	5	5
— ammatilliset tutkinnot	6,67	5	5
Pelastusopiston henkilöstön määrä	134	134	134
Työtyytyväisyys, indeksi (asteikko 1—5)	3,29	3,52	3,55
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv, enintään	7,6	7	6,8

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2022 ¹⁾ toteutuma	2023 varsinainen talousarvio	2024 esitys
Bruttomenot	-	20 276	26 874
Bruttotulot	-	2 250	2 046
Nettomenot	-	18 026	24 828
	-		
Siirtyvät erät	-		
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	-		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	-		

¹⁾ Momentti on perustettu 1.1.2023. Pelastusopiston vuoden 2022 toteumat momentilla 26.30.01

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Hätäkeskuspäivystäjäkoulutuksen 30 %:n lisäys (HO 2023)	100
Kaksikielisen hätäkeskuspäivystäjäkoulutuksen toteuttaminen (HO 2023)	120
Kohonneet kustannukset, kertaerän poistuminen	-80
Pelastajakoulutettavamäärän lisäyksen suunnittelu, kertaerän poistuminen	-600
Pelastajakoulutettavamäärän lisäyksen valmistelu, kertaerän poistuminen	-510
Pelastajakoulutettavamäärän lisäys (HO 2023)	4 500
Pelastusalan tutkintojen sisällöllinen kehittäminen, kertaerän poistuminen	-80
Pelastusopiston koulutuksen ja TKI-toiminnan turvaaminen (HO 2023)	600

Pelastusopiston koulutuksen kehittäminen vastaamaan sisäisen turvallisuuden toimintaympäristön muutoksia	2 400
Pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan koulutuksen kehittäminen (HO 2023)	300
Siirto momentilta 26.01.01, kertaerän poistuminen	-100
Siirto momentilta 26.10.02, kertaerän poistuminen	-350
Siirto momentilta 26.20.01, kertaerän poistuminen	-1 250
Siirto momentilta 26.30.02, kertaerän poistuminen	-350
Siirto momentilta 26.40.01, kertaerän poistuminen	-250
Varautumis- ja väestönsuojelukoulutuksen kehittäminen ja vahvistaminen (HO 2023)	1 500
Virve 2.0 käyttöönotto	420
Palkkausten tarkistukset	432
Yhteensä	6 802

2024 talousarvio	24 828 000
2023 talousarvio	18 026 000

20. Erityismenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 5 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) pelastuslain (379/2011) 97 §:ssä tarkoitettulla tavalla toimintakustannuksiin, jotka aiheutuvat ilma-alusten käytöstä etsintä- ja pelastustehtäviin sekä poliisiviranomaisen johtamiin etsintä- tai muihin vastaaviin virka-aputehtäviin ja niistä aiheutuvan valmiuden ylläpitämiseen

2) pelastuslain 38 §:ssä tarkoitettulla tavalla pelastustoimintaan kuuluvissa tehtävissä avustamiseen tai tuen antamiseen toiselle viranomaiselle sekä pelastustoimeen kuuluvan asiantuntija-, muodostelma- ja materiaaliavun antamisesta ulkomaille, vastaanottamisesta sekä siihen varautumisesta aiheutuviin kustannuksiin ihmisen tai luonnon aiheuttamissa katastrofitilanteissa, unionin pelastuspalvelumekanismissa (1313/2013/EU) tarkoitetuissa toimissa, Euroopan unionin ja kansainvälisten järjestöjen yhteistyössä sekä Suomen kahden- ja monenvälisten pelastuspalvelun yhteistointiasopimusten perusteella, mihin luetaan myös Suomen osallistuminen Euroopan unionin, YK:n sekä NATO:n euroatlanttisen kumppanuusneuvoston pelastuspalvelun ja siviilivalmiuden asiantuntijatehtäviin niistä aiheutuvine palkkaus- ja toimintakustannuksineen. Määrärahaa saa käyttää enintään 10 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkauksiin

3) pelastuslain 31 §:n mukaisesti metsäpalojen tähyystoiminnasta ja sen valmiuden ylläpidosta aiheutuneisiin kustannuksiin.

Määrärahaa saa käyttää siirtomenojen maksamiseen.

Selvitysosa: Korvaukset kuljetuskustannuksista on budjetoitu momentille 12.39.10.

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Ilma-alusten käyttö etsintä- ja pelastustehtäviin	600 000
Kansainvälisen hätäavun antaminen ja vastaanottaminen sekä siihen varautuminen	3 100 000
Metsäpalojen tähyystoiminta	1 300 000
Yhteensä	5 000 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tasomuutos	-3 000
Yhteensä	-3 000
2024 talousarvio	5 000 000
2023 I lisätalousarvio	3 000 000
2023 talousarvio	8 000 000
2022 tilinpäätös	3 875 821

40. Maahanmuutto

Selvitysosa: Maahanmuuttopolitiikalla pyritään sujuvaan ja hallittuun maahanmuuttoon. Suomen työikäisten määrä vähenee ja lisäystä tapahtuu yksinomaan maahanmuuton kautta. Ilman riittävää maahanmuuttoa työvoiman tarjonta ja pitemmällä aikavälillä työllisyys laskevat olennaisesti. Työ- ja koulutusperusteinen maahanmuutto on Suomen talouskasvun ja palvelujen turvaamisen kannalta tärkeää. Maahanmuuton hyötyjä tavoitellaan taloudellisen huoltosuhteen, kestävyysvajeen ja työllisyysasteen parantumisen kautta. Tarkoituksena on turvata osaavan työvoiman saatavuus ja ehkäistä turvallisuusriskejä. Maahanmuuttovirasto vastaa, että lupa- ja kansalaisuusprosessit ovat asiakaslähtöisiä, ennakoitavia ja laadukkaita sekä hakemukset käsitellään niille asetetuissa tavoiteajoissa.

Turvapaikkahakemukset käsitellään kuuden kuukauden määräajassa. Näin varmistetaan suojelua tarvitseville sen nopea saaminen, ja ohjataan paluujärjestelmän piiriin ne, jotka eivät täytä suojelun edellytyksiä. Vastaanottokeskusten palveluiden laadun ja toimintatapojen yhdenmukaisuus sekä keskusten turvallisuus pyritään varmistamaan. Vuonna 2024 varaudutaan keskimäärin noin 40 000 vastaanoton palvelun piirissä olevaan asiakkaaseen. Kansainvälisen suojelun perusteella oleskeluluvan saaneet ohjataan nopeasti työllistymiseen tähtääviin kotouttamispalveluihin. Palautukset toimeenpannaan tehokkaasti kunnioittaen palautuskiellon periaatetta ja palautuksia edistetään yhteistyössä lähtö- ja kauttakulkumaiden kanssa. Kiintiöpakolaispolitiikkaa toteutetaan uudelleensijoittamalla Suomeen vuosittain kansainvälisen suojelun tarpeessa olevia henkilöitä. Kiintiöpakolaisten määrä on 500 henkilöä vuonna 2024. Kansainvälisen suojelun järjestelmää koskeviin tavoitteisiin pyritään myös aktiivisella osallistumisella yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän uudistamiseen.

Maahanmuuttoviraston vaikuttavuus

Tunnusluvut ja mittarit	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 tavoite
Indeksi keskeisten tulostavoitteiden osalta	1,9	4	4
Maahanmuuttoviraston päätösten pysyvyys muutoksenhaussa % (laintulkinta- ja menettelyvirheet)	98,7	97	97

01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 100 886 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös maahanmuuttohallinnon toiminnan kehittämiseen ja vastaanottojärjestelmän kehittämistä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määrärahasta on varattu 2 000 000 euroa maailmanluokan automaatiota hyödyntävä digitaalinen infrastruktuuri osajien maahanmuuton tueksi -investointikokonaisuuteen (RRF pilari3) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

Selvitysosa: Sisäministeriö ohjaa ja kehittää maahanmuuttohallintoa ja vastaa maahanmuuttopolitiikan sekä maahanmuuttoa ja kansalaisuutta koskevan lainsäädännön valmistelusta ja edustaa maahanmuuttoasioissa Suomea Euroopan unionissa ja kansainvälisessä yhteistyössä. Sisäministeriö yhteensovittaa maahanmuuttoasioihin liittyvää toimintaa hallinnonalojen välillä. Työvoiman maahanmuuton ohjauksesta ja kehittämisestä vastaa työ- ja elinkeinoministeriö yhteistyössä sisäministeriön kanssa.

Maahanmuuttovirasto käsittelee ja ratkaisee ulkomaalaisten maahantuloon, maassa oleskeluun, pakolaisuuteen ja kansalaisuuteen liittyviä asioita. Maahanmuuttoviraston organisaatioon kuuluvat myös Helsingin, Oulun ja Joutsenon vastaanottokeskukset. Helsingin ja Joutsenon keskusten yhteydessä toimivat ulkomaalaisten säilönnötoyksiköt. Joutsenon vastaanottokeskuksen yhteydessä toimii lisäksi ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä. Virasto vastaa valtion vastaanottokeskuksissa majoittuneiden turvapaikanhakijoiden vastaanoton, ulkomaalaisten säilönnötoyksiköiden ja ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän käytännön toiminnasta, ohjauksesta, suunnittelusta ja valvonnasta. Lisäksi Maahanmuuttovirasto vastaa turvapaikanhakijoiden vastaanoton yleisestä kehittämisestä ja ohjauksesta.

Momentin määrärahaa 2 000 000 euroa aiheutuu EU:n elpymisvälineen tuloilla rahoitettavista menoista. Maailmanluokan automaatiota hyödyntävä digitaalinen infrastruktuuri osaajien maahanmuuton tueksi -investointikokonaisuus edistää elpymis- ja palautumissuunnitelman tavoitetta työllisyys- ja työmarkkinat (RRF pilari3).

Maahanmuuttovirastolle asetetaan seuraavat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

- Maahanmuuttovirasto on luotettava ja tuloksellinen lupaviranomainen, jolla on laaja-alainen yhteiskunnallinen palvelutehtävä. Virasto edistää tavoitteen toteutumista muutosjohtamisen keinoin.
- Sujuva ja laadukas hakemuskäsittely.
- Nopea ja läpinäkyvä asiakaspalvelu osana laadukasta hakemuskäsittelyä.
- Asiakaslähtöiset, laadukkaat ja yhdenmukaiset vastaanottopalvelut sekä tilapäistä suojelua saavien sujuva kuntiin siirtyminen.
- Vapaaehtoisen paluun järjestelmää kehitetään palaajien määrän lisäämiseksi.
- Virasto kehittää toimintaansa ja valvoo ulkomaalaislaissa säädettyjen velvollisuuksien noudattamista työelämän perusoikeuksien toteutumiseksi ja työntekijöiden hyväksikäytön ehkäisemiseksi.
- Oikea-aikainen ja laadukas ennakointi sekä ajantasainen tilannekuva ja analyysi vastaavat toimintaympäristön nopeisiin muutoksiin.
- Viraston kokonaisvaltainen valmius ja varautuminen vastaa muuttuvan toimintaympäristön vaatimuksia.
- Ilmastomuutoksen torjumiseksi hiilijalanjälki pienenee 50 % vuoteen 2027 mennessä (v. 2018 tasosta).
- Maahanmuuttovirasto varmistaa ja edistää henkilöstön ja asiakkaiden yhdenvertaista ja tasa-arvoista kohtelua kaikissa tilanteissa perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen. Keskeisenä painopisteenä on erityisen haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten tarpeiden huomioiminen toiminnassa.
- Hyvinvoivan henkilöstön osaaminen vastaa strategisten painopisteiden ja muuttuvan toimintaympäristön vaatimuksia.

Toimintamenojen kohdentuminen (%)¹⁾

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 tavoite
Henkilöstömenot	84	81	84
Toimitilamenot	17	17	14
ICT-menot	15	15	16

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 tavoite
Muut menot	26	28	22
Tulot	-42	-40	-36
Yhteensä	100	100	100

1) Luvut sisältävät myös siirrettyjen määrärahojen käytön.

Maahanmuuttoviraston toiminnalliset tulostavoitteet

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 arvio
Toimintatapojen ja -prosessien muutos; itsearviointi Migri-SM-TEM, asteikko 1-5	2,5	4	4
Prosessikohtainen tuottavuus¹⁾(pts/htv)			
— Osaratkaisua edellyttävä työnteko TTOL	1 010	1 300	1 430
— Erityisasiantuntijat	1 161	1 500	1 650
— Opiskelu	1 043	1 100	1 210
— EU-rekisteröinnit	523	590	649
— Kansalaisuushakemukset	348	470	494
— Turvapaikkahakemukset	-	35	36
Käsittelyajat²⁾(kokonaiskäsittelyaika ka, vrk)			
— Osaratkaisua edellyttävä työnteko TTOL 1. lupa (kok)	80	30	30
— Erityisasiantuntijat + Eryt sininen kortti, 1. lupa	9	14	14
— Opiskelija 1. lupa	23	30	30
— Kansalaisuushakemus	419	365	365
— Turvapaikkahakemus	260	180	180
— Tilapäinen suojelu	17	10	10
Asiakastyytyväisyys, asteikko 1-5	3,4	3,8	4,0

1) Lupaprosessissa tehdyt päätökset yhteensä (1. ja jatkoluvat) jaettuna lupaprosessiin kohdennetulla tehollisella työajalla henkilötyövuosina yhteensä tarkastelujakson aikana. Tehollinen työaika sisältää vain ko. lupaprosessiin käytetyn työajan, eikä sisällä esimerkiksi lomiin ja muihin poissaoloihin sisältyvää työaikaa. Turvapaikkahakemusten osalta ei vielä vuonna 2022 pystytty saamaan luotettavaa tietoa.

2) Käsittelyajat ovat kokonaiskäsittelyaikoja vireille tulosta päätökseen pl. työntekijän ja kausityön oleskeluluvat, joissa voidaan laskea erikseen TE-toimiston tekemän osaratkaisun jälkeen Migrissä hakemuksen käsittelyyn kuluva aika.

Maahanmuuttovirasto ja valtion vastaanottokeskukset ja säilöönottoyksiköt

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 tavoite
Tuotokset			
Ratkaistut asiat ¹⁾	209 000	208 000	200 000
Panokset			
Toimintamenot (1 000 euroa) Maahanmuuttovirasto ml. valtion vastaanottokeskukset ja säilöönottoyksiköt	75 786	64 865	100 886
Taloudellisuus			
Päätöksen omakustannushinta (nettomenot euroa/päätös)	344	372	394

1) 2024 ratkaistujen asioiden määrä alempi, koska tilapäisen suojelun hakijoiden määrän arvioidaan vähenevän edellisiin vuosiin verrattuna.

Vireille tulleet ja ratkaistut asiat

	2022 toteutuma vireille tulevat	2022 ratkaistut (%)	2023 arvio vireille tulevat	2024 arvio vireille tulevat
Oleskelulupa-asiat yhteensä, joista keskeisimmät	130 000	95 %	127 000	134 000
— työperusteiset ¹⁾ oleskelulupahakemukset (1. lupa ja jatkolupa)	36 000	94 %	35 000	36 000
— opiskelijoiden oleskelulupahakemukset (1. lupa ja jatkolupa)	14 000	93 %	10 000	9 000
— perhesideperusteiset oleskelulupahakemukset (1. lupa ja jatkolupa)	32 000	90 %	32 000	34 000
— muut asiat ²⁾	48 000	100 %	51 000	55 000
Turvapaikkahakemukset	6 000	67 %	5 000	5 000
Tilapäinen suojelu	47 000	97 %	25 000	10 000
Muu kansainvälinen suojelu	3 000	89 %	2 000	2 000
Maasta poistaminen	4 000	118 %	5 000	5 000
Kansalaisuusasiat	16 000	85 %	16 000	17 000
Passit ja matkustusasiakirjat	18 000	85 %	15 000	15 000
Yhteensä	224 000	94 %	195 000	188 000

¹⁾ Mm. elinkeinon harjoittaminen, osaratkaisua edellyttävä työnteko, tieteellinen tutkimus, harjoittelija, urheilu ja valmentaminen, erityisasiantuntija, muu työnteko, kausityö, start up-yrittäjä.

²⁾ Mm. EU-oleskeluoikeus, ihmiskaupan uhreille myönnettävä harkinta-aika, oleskelutodistukset ja -ilmoitukset, pysyvät oleskeluluvat, voimassa olevaa lupaa koskevat asiat.

Käsittelyn tavoiteajat ja asetetussa tavoiteajassa ratkaistut hakemukset 2022

	2022 tavoite (vrk)	2022 ratkaistu tavoiteajassa (%)	2023 tavoite (vrk)	2024 tavoite (vrk)
1. työntekijän oleskelulupa, (sis. TE-toimiston osapäätöksen)	60 ¹⁾	55	30	30
— josta käsittelyaika Maahanmuuttovirastossa	30	70	15	15
1. opiskelijan oleskelulupa	60	91	30	30
Kansainvälinen suojelu ¹⁾	180 ¹⁾	49	180 ¹⁾	180 ¹⁾
Kansalaisuus	365	54	365	365

¹⁾ Lakisääteinen

Henkiset voimavarat, Maahanmuuttovirasto ml. valtion vastaanottokeskukset ja säilöönottoyksiköt

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 tavoite
Henkilötyövuodet	1 190	1 283	1 410
Sairauspoissaolot (työpäivää/hvt)	9,7	7,1	7,1
Työtyytyväisyysindeksi (1—5) ¹⁾	-	3,7	-

¹⁾ Työtyytyväisyyskysely toteutetaan joka toinen vuosi.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2022 toteutuma	2023 varsinainen talousarvio	2024 esitys
Bruttomenot	111 672	96 419	136 518
Bruttotulot	32 867	31 554	35 632
Nettomenot	78 805	64 865	100 886
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	28 113		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	25 094		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2022 toteutuma	2023 ennuste	2024 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot , suoritteiden myyntituotot	28 299	27 637	29 835
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset			
— erilliskustannukset	15 438	15 000	14 101
— osuus yhteiskustannuksista	26 518	20 500	24 222
Kustannukset yhteensä	41 956	35 500	38 323
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-13 657	-7 863	-8 488
Kustannusvastaavuus, %	67	78	78

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2022 toteutuma	2023 varsinainen talousarvio	2024 esitys
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot			
— muilta valtion virastoilta saatava rahoitus	3 372	2 476	5 133
— EU:lta saatava rahoitus	1 246	784	634
— muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus		657	30
Tuotot yhteensä	4 618	3 917	5 797
Hankkeiden kokonaiskustannukset	6 617	3 917	6 743
Omarahoitusosuus (tuotot - kustannukset)	-1 999	0	-946
Omarahoitusosuus, %	70 %	100 %	86 %

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

EU tietojärjestelmien yhteentoimivuus (interoperability -hanke, IO) ml. SIS recast	-1 378
Helsingin vastaanottokeskuksen siirto Maahanmuuttovirastolle (siirto momentilta 26.40.21)	200
Henkilöstöresurssit	4 150
Henkilötunnusten uudistaminen (HETU-hanke)	-190

Kansainvälisen suojelun väliaikaistaminen ja lupien pituuden lyhentäminen (HO 2023)	3 000
Käsittelyaikojen lyhentäminen automatisaatiota lisäämällä (HO 2023)	21 000
Maailmanluokan automaatiota hyödyntävä digitaalinen infrastruktuuri osajien maahanmuuton tueksi (RRF pilari3)	-1 800
Pakolaiskiintiön laskeminen 500 henkilön tasolle (HO 2023)	-228
Pääkaupunkiseudun säilöhankkeen siirtyminen	310
Rajanylitystietojärjestelmän (EES) ja Euroopan matkustustieto- ja lupajärjestelmän (ETIAS) käyttöönotosta aiheutuvat kustannukset	-60
Siirto momentille 26.30.03, kertaerän poistuminen	250
Single Digital Gateway -asetuksen toimet	500
Säilöönoton pidentäminen ja mahdollistaminen yjt-perusteella (HO 2023)	5 509
Työntekijän oleskeluluvan osapäätös Migrille	500
Työperäisten lupien jälkivalvonta ja automatisaation lisääminen jälkivalvonnassa (HO 2023)	6 800
Ukrainasta pakenevien vaikutukset Migrin resursseihin (maahanmuuttokokonaisuus)	-6 142
UMA-järjestelmän pien- ja jatkokehitys, kertaerän poistuminen	-1 000
Vapaaehtoisen paluun ja maasta poistumisen paketin toimeenpano (HO 2023)	2 000
Palkkausten tarkistukset	2 600
Yhteensä	36 021

Määräraha on osittain kehyksen ulkopuolinen.

2024 talousarvio	100 886 000
2023 talousarvio	64 865 000
2022 tilinpäätös	75 786 000

21. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 320 570 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011) (vastaanottolaki) 7 §:n mukaisesti vastaanotto- ja järjestelykeskusten perustamis- ja ylläpitokustannusten sekä palveluntuottajalle vastaanottopalveluiden järjestämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamiseen, ilman kotikuntalaisissa (201/1994) tarkoitettua kotikuntaa Suomessa olevan ihmiskaupan uhrin auttamisesta aiheutuvien kulujen korvaamiseen vastaanottorahaa lukuun ottamatta ja alaikäisen, jolla ei ole oleskelulupaa Suomessa, edustajan palkkion maksamiseen sekä kansainvälistä suojelua hakevien yleisen oikeudellisen neuvonnan kustannuksiin

2) säilöönottoyksiköstä annetun lain (116/2002) 3 luvun mukaisen toimeentulon ja huolenpidon järjestämiseen säilöön otetuille ulkomaalaisille käyttörahaa lukuun ottamatta

3) vastaanottopalveluna järjestettyyn työ- ja opintotoimintaan osallistuvien henkilöiden vastaanottolain 30 §:n mukaisten tapaturmakorvausten ja ryhmävastuuvakuutusten sekä Valtiokonttorin näistä perimien hoitokulujen maksamiseen

4) vastaanoton toteuttamiseksi erityistilanteissa tarpeellisten palvelujen hankkimisesta aiheutuvien menojen maksamiseen ja EU:n rahoittamiin hankkeisiin koskien EU:n sisäisiä siirtoja sekä vastaanottojärjestelmän kapasiteetin lisäämistä

5) turvapaikkatutkinnan ja -puhuttelujen tulkkauksen ja käännösmenoihin

6) perhesiteen selvittämiseksi tehtävien DNA-testien ja oikeuslääketieteellisten testien kustannuksiin sekä kotipaikan tai kansalaisuuden selvittämiseksi tehtävien kielianalyysien kustannuksiin

7) kotoutumisen edistämiseksi annetun lain (1386/2010) 86 §:n mukaisesti kiintiöpakolaisten ja heidän perheenjäsentensä maahantulomatkojen järjestämisestä, lähtömaassa suoritettavista terveystarkastuksista ja koulutuksesta (kulttuuriorientaatiosta) sekä vastaanottoa edistävän koulutuksen ja tiedotustoiminnan järjestämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen

8) erityisellä humanitaarisella perusteella tai kansainvälisten velvoitteiden täyttämiseksi ulkomaalaislain (301/2004) 93 §:n mukaisesti Suomeen otettavien henkilöiden vastaanottopalveluiden järjestämisestä sekä näiden henkilöiden majoittamista varten vuokrattavista lisätiloista aiheutuvien kustannusten korvaamiseen

9) tilapäisen suojelun direktiivin 2001/55/EY perusteella suoritettavien (tilapäistä suojelua saavien) siirtojen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

Määräraha budjetoidaan ennakkomaksujen ja niiden tasausten osalta maksatuspäätösperusteisena.

Vuoden 2024 pakolaiskiintiö on 500 henkilöä.

Selvitysosa: Kansainvälistä suojelua hakevien ja tilapäistä suojelua saavien vastaanottopalvelut järjestää vastaanottokeskus vastaanottolain (746/2011) 13 §:n nojalla. Maahanmuuttovirasto sopii kuntien, kuntayhtymien ja muiden yhteisöjen tai säätiöiden kanssa vastaanottopalvelujen järjestämisestä ja siitä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta kuitenkin siten, että sopimuksista voidaan irrottautua nopeasti ja joustavasti.

Majoituskapasiteetti pyritään mitoittamaan siten, että kapasiteetti vastaa majoitustarvetta. Vastaanottokeskusten ylläpidon ja palveluiden tuottamisessa pyritään parantamaan entisestään kustannustehokkuutta mm. majoitusvuorokauden hinnassa.

Vastaanottolain 6 §:ssä säädetään erityistarpeiden huomioon ottamisesta hakemuksen käsittelyn ajan ja lisäksi vastaanottolain 19 §:ssä täydentävästä vastaanottorahasta kattamaan erityisistä tarpeista tai olosuhteista johtuvia tarpeelliseksi harkittuja menoja.

Turvapaikkapuhuttelujen tulkkaus- ja käännöskustannukset vaihtelevat turvapaikanhakijoiden määrän ja hakijoiden kielen mukaan. Turvapaikkahakemuslomakkeella selvitetään hakemuksen perusteet ennen turvapaikkapuhuttelua. Hakijan täyttämä lomake sekä hakijan vieraskieliset asiakirjat ja selvitykset käännetään Maahanmuuttovirastossa. Maahanmuuttoviraston turvapaikkatutkinnassa ja turvapaikkapuhuttelussa käytetään hakijan äidinkieltä tai hänen ymmärtämänsä kielen tulkkausta.

Ulkomaalaislain (301/2004) 97 b §:n mukaan hakijalle järjestetään tämän suostumuksella lääkärintarkastus aiempaan vainoon tai vakavaan haittaan viittaavien seikkojen selvittämiseksi, jos se on tarpeen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen arvioimiseksi. HE 218/2014 mukaan kyseessä on lääkärintarkastus, joka järjestetään Maahanmuuttoviraston aloitteesta ja valtion varoin, kun virasto pitää lääkärintodistuksen saamista tarpeellisena ennen kansainvälistä suojelua koskevan päätöksen tekemistä.

Ulkomaalaislain (301/2004) 65 §:n mukaan Maahanmuuttovirasto voi varata hakijalle ja perheenkokoajalle tilaisuuden osoittaa biologinen sukulaisuus toteen valtion varoista kustannettavan DNA-tutkimuksen avulla, jos biologiseen sukulaisuuteen perustuvasta perhesiteestä ei muutoin voida saada riittävää selvitystä ja jos DNA-tutkimuksen avulla on mahdollista saada olennaista näyttöä perhesiteestä. Ulkomaalaislain 6 a §:n mukaan oleskelulupaa hakevan ulkomaalaisen tai perheenkokoajan iän selvittämiseksi voidaan tehdä oikeuslääketieteellinen tutkimus, jos on olemassa ilmeisiä perusteita epäillä hänen itsestään antamien tietojen luotettavuutta. Ulkomaalaislain 6 b §:ssä säädetään oikeuslääketieteellisen tutkimuksen tekemisestä. Turvapaikanhakijoille ja perheenkokoajille, joiden henkilöllisyyttä ei ole voitu varmistaa, voi olla tarpeen joissakin tapauksissa osana henkilöllisyyden selvittämistä tehdä kielianalyysi

hakijan kielellisen identiteetin ja taustan ja sitä kautta kotiseudun selvittämiseksi. Kielianalyysin avulla selvitetään muun muassa, täytyvätkö perheenyhdistämisen edellytykset perheenyhdistämishakemusten käsittelyn yhteydessä.

Kiintiössä otettavat pakolaiset voidaan valita talousarviovuonna ja he voivat saapua maahan sinä vuonna sekä sitä seuraavien kahden vuoden aikana. Kiintiöstä valittujen pakolaisten maahantulomatkat järjestetään ostopalveluna. Vastaanoton erityistilanteissa korvataan erityispalveluja, kuten matkan aikana tarvittavat lääkäripalvelut tai kauttakulku- tai maasta poistumiseen vaadittavien viisumien kustannukset.

Tunnusluvut ja mittarit

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 tavoite
Vastaanottojärjestelmässä asiakkaita keskimäärin	29 057	49 000	40 000
Vastaanottokeskuksissa majoitettujen osuus (%)	39	59	65
Säilöön otetut ulkomaalaiset keskimäärin	42	50	50
Vastaanottokeskusten käyttöaste keskimäärin (%)	84	80	75
Vastaanottokeskusten paikkaluku vuoden lopussa	27 000	29 000	23 000
Vastaanottokeskusten lukumäärä	112	110	90

Vastaanotto- ja säilöönottoyksiköiden kustannukset¹⁾ / euroa / vuosi

	2022 toteutuma	2023 arvio	2024 tavoite
Vastaanoton kokonaiskustannukset (1 000 eur)	280 093	517 245	441 245
— turvapaikanhakijoiden vastaanoton keskimääräiset kokonaiskustannukset/ hlö/vrk (ilman alv)	26	28	29
— vastaanottokeskusten yksikkökustannus / hlö/vrk (ilman alv)	47	47	47
— alaikäisen kustannus ryhmäkodissa tai tukiasunnossa / hlö/vrk (ilman alv)	229	240	240
— säilöön otetun kustannus / hlö/vrk	467	360	360
— yksityismajoituksen kustannus / hlö/vrk (ilman alv)	11	16	16

¹⁾ Vastaanoton asiakasmenot (mom. 26.40.01 ja 26.40.21), vastaanoton ostopalvelut (mom. 26.40.01 ja 26.40.21), valtion vastaanottokeskukset ja säilöönottoyksiköt (mom. 26.40.01), vastaanottoraha (mom. 26.40.63).

Määrärahan arvioitu käyttö (1 000 euroa)

	2024 arvio
Vastaanoton asiakasmenot yhteensä	315 240
Lasten edustaminen	265
Muut maahantuloon liittyvät menot	2 651
Ihmiskaupan uhrien auttamispalvelut	1 464
Kiintiöpakolaisten maahantuloon liittyvät kustannukset	950
Yhteensä	320 570

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Helsingin vastaanottokeskuksen siirto Maahanmuuttovirastolle (siirto momentille 26.40.01)	-200
Kansainvälistä suojelua koskevien valitusasioiden käsittelyn tehostaminen (HO 2023)	-1 440
Pakolaiskiintiön laskeminen 500 henkilön tasolle (HO 2023)	-665

Päivitetyt maahanmuuton oletamat	-49 013
Säilönoton pidentäminen ja mahdollistaminen yjt-perusteella (HO 2023)	736
Yhteensä	-50 582

2024 talousarvio	320 570 000
2023 talousarvio	371 152 000
2022 tilinpäätös	272 307 000

22. Vapaaehtoinen paluu (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 318 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) vapaaehtoisesta paluusta aiheutuviin kuluihin
- 2) kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011) 31 §:n mukaisten matka- ja muiden avustusten maksamiseen
- 3) vapaaehtoista paluuta tukeviin EU:n rahoittamiin hankkeisiin
- 4) vastaanottotoiminnan kehittämistä tukeviin EU:n rahoittamiin hankkeisiin
- 5) vapaaehtoisen paluun ohjaukseen, suunnitteluun ja neuvontaan enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan määrällisen henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen.

Selvitysosa: Vapaaehtoisesta paluusta säädetään ulkomaalaislain 147 a §:ssä. Lain kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta 31 §:n nojalla vapaaehtoisen paluun tukemiseksi voidaan kansainvälistä suojelua hakeneelle kolmannen maan kansalaiselle, tilapäistä suojelua saaneelle ja ihmiskaupan uhrille, jolla ei ole kotikuntalain mukaista kotipaikkaa Suomessa sekä oleskeluluvan ulkomaalaislain 51 §:n nojalla saaneelle, korvata kohtuulliset matka- ja muuttokustannukset kotimaahan tai muuhun maahan, johon hänen pääsynsä on taattu. Tilapäistä suojelua saava tai ihmiskaupan uhri voi olla myös unionin kansalainen tai tähän rinnastettava. Vapaaehtoisen paluun järjestäminen toteutetaan ostopalveluna.

Lain kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta 31 § pykälän mukaan Maahanmuuttovirasto voi myöntää asiakkaalle, joka ei ole rekisteröitynä vastaanottokeskukseen, vapaaehtoisen paluun avustuksen hakemuksesta. Hakemusten käsittelyä ja paluujärjestelyitä varten Maahanmuuttovirastolle voi syntyä kustannuksia asiakastapaamistenjärjestämisestä, kuten esimerkiksi tulkkaus- ja käännöskustannuksia tai muista erityisjärjestelyistä asiakkaan hakemuksen käsittelyä varten, mikä on edellytys vapaaehtoisen paluun toteuttamiseksi. Lisäksi Maahanmuuttovirasto ohjaa, valvoo ja tukee vastaanottokeskusten lakisääteistätehtävää vapaaehtoisen paluun järjestelyiden osalta tuottamalla materiaalia ja järjestämällä koulutusta vapaaehtoisen paluusta ja uudelleenkotoutumisesta, joka on edellytys vapaaehtoisten paluiden toteuttamiseksi. Toiminnasta voi koitua kustannuksia esimerkiksi viestintämateriaalin tuottamisesta ja käännättämisestä asiakasryhmien äidinkielelle, tai koulutusten käytännön järjestelyistä ja niiden materiaalien tuottamisesta.

Määrärahan arvioitu käyttö (1 000 euroa)

Matka- ja muut avustukset	934
Ostopalvelut	1 384
Yhteensä	2 318

2024 talousarvio	2 318 000
2023 talousarvio	2 318 000
2022 tilinpäätös	2 318 000

63. Vastaanotto toiminnan asiakkaille maksettavat tuet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 87 326 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ulkomaalaiselle kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011) (vastaanottolaki) 19 §:n, säilöönottoyksiköstä annetun lain (116/2002) 12 §:n ja erityisellä humanitaarisella perusteella tai kansainvälisten velvoitteiden täyttämiseksi ulkomaalaislain (301/2004) 93 §:n perusteella myönnettävän vastaanottorahan, täydentävän vastaanottorahan, käyttörahan ja toimeentulotuen maksamiseen.

Selvitysosa: Kansainvälistä suojelua hakevalle ja tilapäistä suojelua saavalle sekä ihmiskaupan uhrille, jolla ei ole kotikuntalaissa tarkoitettua kotikuntaa Suomessa, myönnetään vastaanottoraha välttämättömän toimeentulon turvaamiseksi ja itsenäisen selviytymisen edistämiseksi, jos hän on tuen tarpeessa eikä voi saada toimeentuloa muulla tavalla. Jos vastaanottokeskus järjestää täyden ylläpidon, ilman huoltajaa olevalle lapselle myönnetään vastaanottorahan sijasta käyttöraha.

Säilöön otetulle ulkomaalaiselle annetaan käyttörahaa, jos hänellä ei ole käytettävissään omia varoja eikä hän voi saada käyttövaroja muulla tavalla. Säilöön otetulle ulkomaalaiselle voidaan poikkeuksellisesti myöntää täydentävää vastaanottorahaa siten kuin vastaanottolaissa säädetään tai toimeentulotukea siten kuin toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997) säädetään.

Määrärahan arvioitu käyttö (1 000 euroa)

	2024 arvio
Vastaanottoraha	81 213
Täydentävä vastaanottoraha (ml. toimeentulotuki)	6 113
Yhteensä	87 326

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Kansainvälistä suojelua koskevien valitusasioiden tehostaminen (HO 2023)	-360
Päivitetyt maahanmuuton oletamat	13 881
Säilöönoton pidentäminen ja mahdollistaminen ytj-perusteella (HO 2023)	47
Vastaanottorahan alentaminen perustuslain ja vastaanottodirektiivin sallimaan minimiin (HO 2023)	-13 400
Yhteensä	168

2024 talousarvio	87 326 000
2023 talousarvio	87 158 000
2022 tilinpäätös	66 124 963